

KOMMUNISTI

N° 1 (49)

TAMMIKUU

1929

TOIMITUS:

K. Rovio   Yrjö Sirola
V. Ojanen   Lauri Letonmäki

SISÄLTÖ:

1. SSSR:n Ammattiliitot rekonstruoinnin aikana.
2. Kommunistinen Internatsionale 10 vuotta.
3. V. I. Lenin. Luento valtiosta.
4. Neuvostovallan hintapolitiikka v. 1928—1929.

4
L E N I N G R A D

SSSR:n Ammattiliitot rekonstruoinnin aikana.

(Ammttiliitot järjestöjen VIII kongressin tuloksista).

Ammatillisten järjestöjemme VIII kongressista muodostui SSSR:n proletariaatin voimien ja järjestyneisyyden suurkatselmus. Kongressin työjärjestys sisälsi sosialistisen rakennustyön kaikki tärkeimmät kysymykset ja niiden valossa myös sekä neuvostomaamme ammatillisen liikkeen että koko maailman kumouksellisen ammatillisen liikkeen perustavat kysymykset.

VIII kongressissa esitettiin Korkheimman Kansantalousneuvoston selostus teollisuuden 5-vuotissuunnitelmasta, joka on XV puoluekokouksen ja sitä seuranneiden KK:n täysistuntojen viittottaman sosialistisen rakennustyön käytännöllinen suunnitelma. Tämän suunnitelman toteuttaminen vaatii kaikkien kuomouksen voimien tiukkaa jännittämistä. VIII ammatillinen kongressi hyväksyi ammatillisten järjestöjen tehtäväksi tiukan taistelun teollisuuden 5-v. suunnitelman tinkimättömän täyttämisen puolesta, sillä vain siten voidaan „mahdollisimman lyhyessä ajassa saavuttaa, ja sitten sivuuttaa edistyneimpien kapitalististen maiden kehitystaso“, vain siten voidaan lujittaa maamme puolustuskuntoisuutta, jatkuvasti kohottaa työtekevän väen elämäntasoa, vain siten luodaan sellainen teollinen perusta joka „edistää maatalouden uudeksi muuttamista korkeamman tekniikan ja kollektivisoinnin pohjalla.“ (NKP (b):n XV puoluekok. päätös) ja lujittaa työväenluokan ja talonpoikaiston liittoa. Vain nopea teollistaminen vahvistaa maamme talouden sosialistisia aineksia, ja maata-

loutta uudelle ladulle ohjaamalla luoteollisuudelle raaka-aineperustan.

Suunnitelman täyttäminen vaatii suurten työläisjoukkojen aktiivista osanottoa. Siksi kongressi katsoi välttämättömäksi „5-v. suunnitelman käsittelyn kaikilla paikkakunnilla, eritoten tuotannollisissa neuvotte- luissa ja konferensseissa kunkin tehta- an tai trustin konkreettisen suunnitelman kannalta“. Kork. Kansantalousneuvosto julkaisikin heti vastaavan päätöksen. Kongressi velvoitti ammatilliset järjestöt suuresti tehostamaan taloudellista työtään ja vetämään tähän työhön mukaan mahdollisimman suuret työläisjoukot.

Kun maamme on taloudellisesti takapajuinen, kun vallitsevana maasamme on pikkuomistuksellinen tavaratalous ja ympärillämme kapitalismi, niin sosialistinen rakennus- työmme kohtaa hyvin suuria vaikeuksia, kärjistää luokkataistelua ja aiheuttaa vastustusta kapitalististen aineksien puolelta. Näitä vaikeksiamme yrittävät luokkavihollisemme, nepmanni kaupungissa ja kulakki maaseudulla käyttää hyväkseen. Ja ne herättävät myöskin eräissä työväenluokan aineksissa epäröintiä, horjuntaa ja epäilyjä puolueemme ja neuvostovallan ottaman teollistamisnopeuden suhteen. Siksi VIII kongressi asetti „kaikkien ammatillisten järjestöjen tehtäväksi työväenluokan tarmokkaasti tiivistämisen, sen aktiivisuuden kaikin puolin kohottamisen, sen tarmon ja voimien kehittämisen taisteluun otetun teollistamisnopeuden toteuttamisen

puolesta, torjumaan teollistamisnopeuden hidastuttamisyrityksiä". Samoin velvoitettiin ammatilliset järjestöt tarmokkaaseen taisteluun luokkaviihollista vastaan.

Määritellään niitä keinoja, joiden avulla suuret joukot vedetään tehokkaammin osallistumaan sosialistiseen rekennustyöhön, joiden avulla työn tuotantovoimaa kohotetaan ja tuotantokustannuksia alennetaan, kiinnitti VIII kongressi huomiota siihen, että „vieläkään ei kyllin hyvin toteuteta ammatillisten kongressien ja keskuskomitean niitä päätöksiä, joilla on pyritty tehostamaan tuotannollisten neuvottelujen työtä". Ja kongressi määritteli useita keinoja tuotantoneuvottelujen työn voimaperäistymiseksi (erikoisrahastot tuotantoneuvottelujen hyväksymien päätöksiä toteuttamista varten ehdotuksien täytäntöönpanon systemaattisen valvonnan järjestäminen, konkreettiset tehtävät ylempien ammatillisten järjestöjen puolelta jne). Samoin päätettiin järjestää tilapäiset kontrollikomiteat kaikkiin suuriin ja keskisuuriin laitoksiin. Ja erikoista huomiota kiinnitettiin proletaaristen teknillisten kaaderien luomiseen. Ja kaikissa näissä toiminnoissa velvoitettiin takaamaan ammatillisten järjestöjen asiallisen arvostelun mahdollisuus. Näiden kaikkien tärkeiden päätöksiä täydellinen toteuttaminen on sitäkin välttämättömämpää nyt, kun SSSR:n koko teollisuus lähivuosien aikana siirretään 7 tuntiseen työpäivään.

Keskusneuvoston selostukset antoivat kirkkään kuvan ammatillisen liikkeen valtavasta kasvusta, järjestöjen lujittumisesta, ammatillisen työn elävöitymisestä, työpalkkojen jatkuvasta noususta, ammatillisen demokratian toteuttamisesta, 7 tunnin työpäivään siirtymisestä, työläinsäädännön parantumisesta jne. Mutta samalla täytyi sekä selostajien että kongressin todeta myöskin suuret puutteet: itsekritiikin heikkous, eräiden järjestöjen irroittu-

minen joukoista ja byrokraattisuus, taloudellisen työn vajavaisuus, kasvullukset, suuri työttömyys, toiminnan heikkous työttömien keskuudessa, puutteellisuudet työnsuojeluksen alalla, asuntokysymyksen kireys, vielä aika suuri lukutaidottomuus, joka on suurena esteenä työväenluokan tiellä kulttuurikumousta kohden. Tarkoin harkitsi kongressi keskusneuvoston työn tuloksia. Perusajatuksena keskusteluissa oli „läheemmä joukkoja, yhdessä suurten joukkojen kanssa, joukkojen johdossa".

Suurella huomiolla on päätöksessä suhtaanuttu uusiin työläisjoukkoihin, joita joka vuosi tulee sosialistiseen teollisuuteemme. Näiden kasvattaminen vaatii ammatillisilta järjestöiltä erikoista huomiota ja työtä. Tämän ohella antaa kongressi ohjeita työlle sesonkityöläisten keskuudessa, eikä ainoastaan työsesongin aikana, vaan myöskin silloin kun tämä väki on maaseudulla. Kongressi päätti ryhtyä useisiin toimenpiteisiin elävöittääkseen maa- ja metsätyöväen liiton toimintaa ja velvoitti myöskin muut ammattiliitot tehokkaasti tämän liiton toimintaa tukemaan. Ne valtavat suuret tehtävät, mitkä nyt työväenluokan suorittavina ovat maaseudun ohjaamisessa uusille sosialistisille perusteille, vaativat useita käytännöllisiä otteita työväenjärjestöjen puolelta. Tärkeimpiä niistä on maa- ja metsätyöväen ammattiliiton vahvistaminen, ja sen kautta maaseudun työväen järjestäminen ja sen valistuksellisen ja poliittisen tason kohottaminen.

Vaikuttava sija järjestötyön kysymyksien joukossa on kysymyksellä ammatillisen demokratian toteuttamisesta, ja eritoten itsekritiikin kehittämistä ammatillisissa järjestöissä selitetään, että demokratia voitulla oikein toteutetuksi vain ehdolla, että toteutetaan kolme ammatillisen työn pääperiaatetta: laaja itsekritiikki, todellinen valittavuus ja kurin tehostaminen. Ammatillinen

demokratia edellyttää sitä, että vähemmistö tinkimättä alistuu enemmistön päätöksiin.

Erikoisesti korosti kongressi ammatillisen aktiivin kasvattamisen välttämättömyyttä.

Hyvin tärkeänä on pidettävä päätöstä työn tehostamisesta ja laajentamisesta työhuonekunnissa. Kongressi nimittäin päätti, että omat ammatilliset järjestöt pitää järjestää jokaiseen työhuonekuntaan, jossa on vähintään 150 työllistä, jos koko tehtaassa on yli 1000 henkeä. Ja lisäksi: työhuonekuntien ja työvuorojen ammatillisten byroiden oikeuksia ja toimintaa on laajennettava ammatillisen työn kaikilla aloilla (oikeus valvoa työläisten palkkausta ja erottamista, kollektiivisen työsuojelun täyttämistä, työnsuojelua, työselkkauksen selvittely, valistus-työ jne). Näillä päätöksillä tulijoukkotyö itse työpaikoilla huomattavasti laajennetuksi ja tehostetuksi.

Useissa muissa tärkeissä kysymyksissä kuten kysymyksessä johtamisesta ja instruoinnista, työväenjoukkojen tarpeiden ja mielialan oikein arvioimisesta, erityölläisryhmien, eritoten nuorison ja naisten palvelusta ym, viitotettiin ne tied, joita kulkien ammattiliittojen järjestötyö saadaan lujitetuksi ja työväen joukot tiivistetyiksi yhä ehjempään rintamaan.

VIII kongressin erikoisen huomion vetivät puoleensa kysymykset työpalkasta, osuustoiminnasta, työnsuojeluksesta ja yhteiskunnallisesta vakuutuksesta,—siis kysymykset työväenluokan aineellisen ja kulttuurisen elämäntason kohottamisesta. Kongressi vahvisti oikeaksi ammatillisten järjestöjen politiikan työpalkan alalla, politiikan, jonka mukaan työpalkka kohoaa rinnan taloutemme vaurastumisen kanssa ja on jo saavuttanut 27% korkeamman tason kuin ennen sotaa. 5-v. suunnitelman edellyttämä realipalkan nousu vähintään 50%:lla on täysin toteutettavissa, kuitenkin ehdolla, että suunnitelma täytetään kaikilta muiltakin osiltaan,

ennen kaikkea työn tuotantovoiman kohoamisen o-alta, järkipäristyttämissen ja tuotteiden halventamisen osalta. Siksi kongressi kehotti laajoja työläisjoukkoja tarmokkaasti ja kuriin alistuen, tietoisesti toteuttamaan suunnitelmaa kaikilta osiltaan.

Valtiokoneistomme uudistamiskysymyksiä, taistelua byrokratismia vastaan käsiteltiin erikseen tov. Ordsonikidsen selostuksen johdosta. Huolimatta suuresta edistyksestä TTT:n työssä hallintomenojen supistamiseksi, valtion ja kauppaelimen toiminnan parantamiseksi, kongressi kuitenkin päätti, että kun nyt työväenluokan ratkaistavana on hyvin monimutkaisia sosialistisen rakennustyön tehtäviä, niin sen täytyy yhä terästää taistelua koneistomme parantamisen puolesta, yhä tarmokkaammin poistaa kaikista elimistä neuvostovallalle vieraita aineksia, yhä tehokkaammin valvoa, että ylempien elimien päätökset pannaan täytäntöön, sekä enemmän nostaa johtaviin toimiin työläisiä, yhä terävämmiin kohdistaa huomionsa teollisuus- ja kauppakoneistoon, niiden toimintaan, tuotantokustannusten ja kauppakulunkien alentamiseen. Kaikki nämä päätökset voidaan toteuttaa vain ehdolla, että TTT suorittaa työnsä välittömässä yhteydessä ammatillisten järjestöjen kanssa ja vetää yllämainittujen tehtävien suorittamiseen mukaan suuret työläisjoukot.

VIII kongressin päätökset valistustyöstä vaativat esittämään kaikkialla tiukkaa luokkalinjaa, antamaan kaikelle valistustyölle selvän luokkasiällön, ja entistä voimaperäisemmin selvittämään työväen joukoille kaikkia työväenluokan, sen puolueen ja neuvostovallan edessä olevia yleispoliittisia ja taloudellisia tehtäviä, edelleen kohottamaan työväen suurten joukkojen ammattitaitoa, ja kasvattamaan proletarisia spesialistikaadereja.

SSSR:n ammattijärjestön edustajiston selostuksen yhteydessä antoi

kongressi yksityiskohtaisen analyysin maailmantyöväenliikkeen tilasta ja hyväksyi sen linjan, jota edustajistomme on Profinternissa ajanut, todeten, että se on vastannut ammatillisten järjestöjemme VII kongressin ja Profinternin IV kongressin päätöksiä. Kongressi strategisen päälinjan kumouksellisten voimien edelleen tiivistämisessä paisuvien luokkataistelujen varalle ja työväen mobilisoimisessa reformistien ja sosdemien petturuutta vastaan. Samoin korosti kongressi oikeistovaaraa Profinternissa ja hyväksyi edustajistomme linjan taistelussa tätä vaaraa vastaan. Oikeaksi hyväksyi kongressi myöskin edustajistomme linjan taistelussa maailman ammatillisen liikkeen yhtenäisyyden puolesta.

Kongressin tuloksena voimme todeta ammatillisen työn suuresti edistyneen. Tämä on tulos siitä, että ammatillinen liikkeemme on kulkenut Leninin viitottamaa tietä, tietä jolla politiikkaa ei irroiteta taloudesta, tietä jolla laajojen työläisjoukkojen ja niiden ammatillisten järjestöjen edut ovat irroittamattomassa yhteydessä neuvostovallan etujen kanssa. Sen vuoksi kongressi yksimielisesti päättikin, että „SSSR:n ammatillinen liike edelleenkin päättävästi torjuu kaikki yritteet, jotka pyrkivät asettamaan ammattiliitot vastakkain neuvostovaltion ja proletariaatin johtavan puolueen

NKP (b):n kanssa“. Maamme ammatillista liikettä on aina johtanut meidän puolueemme. Ja juuri puolueen johtamistyön tuloksena on saatu niin ratkaisevia tuloksia sosialismin rakennustyössä. Siksi VII kongressi korostikin sitä, että „ammatillisesti järjestynyt työväenluokka on varmasti vakuutettu siitä, että ainoastaan se politiikka, jota NKP (b) ajaa, takaa proletariaatille sosialismin voiton. Ammatilliset järjestöt tukevat päättävästi NKP (b):tä taistelussa kaikkia oikealta leniniläiseltä linjalta poikkeamia vastaan... erikoisesti korostaa kongressi sitä, että tällä hetkellä on erittäin tärkeätä taistelu epärointiä vastaan ajattaessa nopean teollistamistempun politiikkaa, kulkua vastaan kohdistetun tehokkaamman hyökkäyksen ja maaseudun sosialistisen uudestijärjestelyn politiikkaa“.

Ammatillisten järjestöjen VIII kongressi teki monia tärkeitä päätöksiä ammatillisen liikkeemme edelleen kehittämiseksi leniniläisellä tiellä. Paikallisten järjestöjen on suoritettava vakava kamppailu saadakseen kongressin päätökset laajoille jäsenjoukoille tunnetuiksi, ja käytettävä näitä päätöksiä ohjeinaan edelleen mobilisoidessaan ja tiivistäessään työväen joukkoja ammattiliittojen, neuvostovallan ja puolueen ympärille.

Kommunistinen Internatsionale 10 vuotta

KI:n ja NKP (b):n Agit.- ja prop.-osastojen laatimat teesit.

I. Komintern kapitalismin yleisen pulan ensimmäisessä vaiheessa.

1. Kommunistinen Internatsionaale on kapitalismin yleisen pulan ja proletariaatin kansainvälisen vallankumouksen aikakauden lapsi. Ensimmäinen imperialistinen sota (1914—1919), joka perusteitaan myöten järkytti kapitalismin järjestelmää, pani alulle kapitalismin yleisen pulan vaiheen. Lokakuun vallankumous, joka loi proletariaatin diktatuurin valtavan suuressa maassa ja toteutti uuden valtiotyypin, neuvostovaltion, pani alulle proletariaatin kansainvälisen vallankumouksen. Kapitalistisen järjestelmän terävän pulan aikana, jota vastasi kumouksellisen kapinan hyvin korkea nousu koko maailmassa (maalisk. 1919), luotiin eri maiden johtavien proletariiden ponnistuksilla Kommunistinen Internatsionaale, joka asetti tehtäväkseen taistelun proletariaatin maailmandiktatuurin puolesta, maailman kommunismin puolesta. „Kommunistisen Internatsionaalen perustaminen on kansainvälisen Neuvostotasavallan etehinen, kommunismin kansainvälisen voiton etehinen“, kirjoitti Lenin maalisk. 5 p. 1919.

2. Taistelu-Internatsionaalen perustamisen nosti historiassa päiväjärjestykseen. II Internatsionaalen häpeällinen petos imperialistisen sodan alkaessa. Elokuun päivinä v. 1914 valmistautui II Internatsionaale juhlimaan 25:tä vuosipäiväänsä ja I Internatsionaalen perustamisen 50:tä vuosipäivää. Mutta sota puhkesi, ja II Internatsionaale hajaantui salamanopeasti kansalliseksi „sosialistiseksi“ puolueiksi, jotka uskossa

ja totuudessa palvelivat „omaa“ isänmaataan, „omaa“ imperialismiaan, pyhittäen proletarisen solidaarisuuden lipuilla imperialistien järjestämän yleismaailmallisen teurastuksen. II Internatsionaalen häpeällinen romahdus nosti kärkeväen esiin kysymyksen työväen taisteluyhdistyksen perustamisesta. Leninin johtaman bolshevistisen puolueen osaksi tuli paitsi uuden aikakauden, imperialististen sotien ja sosialistisen vallankumouksen aikakauden selvä luonnehtiminen, myöskin niiden konkreettisten tehtävien luonnehtiminen, jotka tämä aikakausi nostaa koko maailman työväenluokan eteen. Ensimmäisenä ratkaisevana askeleena tiellä kommunistisen Internatsionaalen luomista kohden on pidettävä VSDTP:n keskuskomitean manifestia marrask. 1 p:ltä v. 1914. Tässä manifestissa kehoitetaan eturivin työläisiä tunnustamaan II Internatsionaalen romahdus ja ymmärtämään tämän romahduksen syyt, jotta nopeammin voitaisiin rakentaa uusi, vankempi kaikkien maiden työväen sosialistinen yhdistys. Leninin samana päivänä (marrask. 1 p. 1914) kirjoittamassa artikkelissa sanotaan: „II Internatsionaale on kuollut, opportunistin voittamana. Alas opportunistit, eläköön ei ainoastaan „yliloikkareista“... vaan myöskin opportunistista puhdistettu III Internatsionaale“.

3. Marrask. 1 p:n manifestin jälkeen tehdään erinäisiä yritteitä yleismaailmallisen työväenliikkeen kumouksellisten voimien kokoamiseksi tässä manifestissa muovailtujen tunnussanojen alle. Tärkeimpinä järjestöllisinä tienviittoina tähän

suuntaan on, erinäisten järjestöjen, lähinnä vanhan tsaristisen Venäjän bolsheviikkien toiminnan ohella, pidettävä Zimmerwaldin konferenssia (syysk. 5—8 pp. 1915) ja Kienthalin konferenssia (huhtik. 14—toukok. 1 pp. 1916). Zimmerwaldin konferenssissa olivat Lenin ja hänen kannattajansa vähemmistönä. Konferenssi ei vielä ollut valmis omaksuma leniniläisen ohjelman perustunnuksia: Kommunistisen Internationaalen luominen ja imperialistisen sodan muuttaminen kansalaissodaksi. Bolsheviikit, jotka olivat selvästi määritelleet kantansa, katsoivat kuitenkin välttämättömäksi allekirjoittaa yhdessä saksalaisten, ranskalaisen, ruotsalaisten, norjalaisten ja sveitsiläisten vasemmistoryhmien kanssa yhteisen manifestin, koska pitivät tätä manifestia askeleena eteenpäin kohden todellista taistelua opportunistia vastaan, kohden pesäeroa niistä.

Kienthalin konferenssiin mennessä oli Zimmerwald-vasemmisto huomattavasti kasvanut, ja konferenssi kokonaisuudessaan tuli paljon lähemmä sitä johtopäätöstä, että päättävä taistelu imperialistista sotaa vastaan on välttämätön. Tässä konferenssissa esitettiin paljon jyrkemmin ja paljon selvemmin kysymys yhteyden täydellisen katkaisun välttämättömyydestä II Internationaalen kanssa ja taistelu-internationaalen, Kommunistisen Internationaalen luomisesta.

4. Kumouksellisten voimien koostaminen III Internationaalen lipun alle kävi imperialistisen sodan aikana sangen hitaasti. Reformistien voima ja perinnäinen yhtenäisyys II Internationaalen puitteissa kahlehtivat niitäkin kumouksellisia aineksia, jotka olivat tietoisia II Internationaalen syvästä petoksesta ja vaistomaisesti tajusivat, että lähestyy uusi aikajakso, joka väistämättömästi nostattaa välittömän kumouksellisen sodan proletariaatin maailmandiktatuurin puolesta.

II Internationaalen voitti opportunistit. Opportunistit—se on imperialismin vuosikymmenien kuluessa takoma ase. Nojautumalla siirto- ja puolsiirtomaiden ryöstöstä saamiinsa ylivoittoihin ja myöskin kokopakotuskoneistoon ja kansanjoukkojen nöyryyttämiskoneistoon, on imperialismi tehnyt voimakasta työtä alistakseen paitsi proletariaatin joukot, myöskin näiden luomat järjestöt. Monimuukaisella pettämisjärjestelmällä, provokatiolla ja lahjomisilla on porvaristo alistanut vaikutukseensa sosialidemokratian ja ammatillisten järjestöjen johtavat kaaderit, tehnyt niistä porvarillisen vaikutuksen suoranaisia johdattimia proletariaatin keskuuteen ja kapitalistisen järjestelmän parhaimman tuen. Imperialistinen sota, joka paljasti kapitalismin yleisen pulan, näytti samalla sen varaväen voiman, jonka imperialismi oli luonut, nimittäin sos. dem. ja reformististen järjestöjen voiman.

5. Lokakuun vallankumous—tämä kansainvälisen proletariaatin suurin voitto antoi voimakkaan sysäyksen kumouksliikkeen kehitykselle koko maailmassa, valmistellen siten edellytyksiä taistelu-internationaalen luomista varten. Koko maailman kapitalismin yleisen järkytystilan ja luokkataistelun kärjistyksen pohjalla sekä Lokakuun komouksen välittömän vaikutuksen tuloksena puhkesi sarja kumouksia ja kumouksellisia nousuja kaikilla mantereilla. Mainitsemme niistä: tammikuussa 1918 työväen vallankumous Suomessa: elokuussa 1918 n. k. riisikapinat Japanissa: marraskuussa 1918 vallankumoukset Itävallassa ja Saksassa, jotka nopeasti kukistivat vanhan yksinvallan: maaliskuussa 1919 proletariaatin kumous Unkarissa ja kapina Koreassa: huhtikuussa 1919 neuvostovalta Baijerissa.

V. 1919 alku ei siis ollut ainoastaan valtaviiden taistelujen aikaa kotimaisella ja kansainvälistä vastavallankumousta vastaan nuorena

Neuvostotasavallassa, vaan myöskin terävien ja räikeiden kumouksellisten nousujen aikaa maapallon eri osissa. Tässä kumouksellisten taistelujen tilanteessa luotiin Kommunistinen Internatsionaale.

6. Kansainvälinen konferenssi, joka VKP (b):n johdolla 8 järjestön aloitteesta oli kutsuttu koolle perustamaan Kommunistista Internatsionaalea, avattiin maaliskuun 2 päivänä v. 1919. Maaliskuun 4 päivänä päätti konferenssi julistautua Kommunistisen Internatsionaalen perustavaksi kongressiksi.

Tämä vähälukuinen edustajakokous oli voimakas siksi, että siinä tuntui kehkeytyvän maailman vallankumouksen henki. Lenin kirjoitti: meidän edustajakokouksellamme on suuri yleismaailmallinen historiallinen merkitys. Se todistaa porvarillisen demokratian kaikkien arvojen romahtaneen". Ja päivää sen jälkeen, kun edustajakokous oli julistautunut Kommunistisen Internatsionaalen perustavaksi kokoukseksi, kirjoitti Lenin: „Kommunistisen Internatsionaalen perustaminen on vankka, pysyvä teko“.

7. Kapitalismin terävän pulan aikana tuli esiin kansainvälisen proletarisen liikkeen perusheikkous. Maailman kaikissa maissa kiehui kumouksellinen taistelu. Mutta ensimmäisen neuvostotasavallan rajojen ulkopuolella joko ei lainkaan ollut kommunistisia puolueita, taikka kommunistiset puolueet olivat vasta syntymässä. Saksassakaan, jossa kumouksellista liikettä johtivat rohkeat kumoukselliset, spartakistit, ei ollut taisteluissa karaistunutta kommunistista puoluetta, joka olisi kyennyt ohjaamaan liikkeen voiton tielle. Paljon sen jälkeen kirjoitti Lenin tähän aikaan palaten: „Mutta todella vallankumouksellista puoluetta ei Saksan proletariaatilla kriisiin tultaessa ollut sen vuoksi että hajaannus oli myöhästynyt, sen vuoksi että ikeenä painoi kirottu perinnäinen „yhtenäisyys“ pääoman

lakeijain lahjotun joukkion kanssa“. Hetken tehtävänä oli yhtäaika sekä kommunististen puolueiden luominen koko maailmassa että näiden nuorten puolueiden liittäminen yhden yhteisen johdon alle. Kommunistisen Internatsionaalen I kongressin merkitys ei ole ainoastaan se, että siinä luotiin maailman vallankumouksen pääesikunta, vaan myös se, että se antoi sysäyksen uusien kommunistipuolueiden luomiseen ja jo silloin olleiden nuorten kommunististen järjestöjen lujittamiseen.

Kommunistinen Internatsionaale syntyi Kommunistien Liiton ja Internatsionaalen historialliseksi seuraajaksi ja II Internatsionaalen parhaiden sodanedellisten traditsioiden perilliseksi. Kommunistien Liitto heitti vastikään kapitalistisen yhteiskunnan helmoissa syntyneelle nuorelle työväenluokalle kehoituksen yhtyä ja tiivistyä taisteluun kapitalismia vastaan sosialismin puolesta. I Internatsionaale kohotti jo taistelulipun sosialismin puolesta. II Internatsionaalen historiallisena ansiona on se, että se liitti yhteen laajat joukot sosialismin lipun alle kapitalismia vastaan. Mutta Kommuunin kukistumisen jälkeen osottautui I Internatsionaale vain keskusjärjestöksi, joka oli vahva Marxin lujasti johtaessa, mutta jolta puuttui joukkopohja. Tämä oli sen kuoleman ratkaiseva syy. II Internatsionaalen romahdus ilmeni siinä, että proletariaatin kansainvälisen armeijan petti kriittisimmällä hetkellä sen pääesikunta. Maaliskuussa 1919 perustetun Kommunistisen Internatsionaalen tehtäväksi tuli joukkoliikkeen kytkeminen yhteen suunnitelmallisen ja keskitetyn kumouksellisen johdon kanssa. I kongressin ajatuksen mukaan piti III Internatsionaalesta tulla avoimen joukkotoiminnan Internatsionaale, jonka päämääränä on proletariaatin diktatuurin pystyttäminen neuvostojärjestelmän muodossa koko maailmassa.

8. I kongressin ansio on siis se, että se ensinnäkin pani alulle työväenluokan kansainvälisen taistelujärjestön; toiseksi se, että se kannusti perustamaan kommunistisia puolueita koko maailmassa, ja kolmanneksi se, että se tiukasti määritteli uuden aikakauden, imperialististen sotien ja vallankumouksien aikakauden perustavan, ratkaisevan tehtävän: järjestetyn joukkotaistelun proletariaatin maailmandiktatuurin puolesta, diktatuurin joka toteutuu neuvostojen muodossa. Tämä kongressi lopetettiin Leninin syvällisillä sanoilla: „Taattu on proletarisen vallankumouksen voitto koko maailmassa. Kansainvälisen Neuvostotasavallan perustamishetki lähestyy“.

9. I ja II kongressien välinen aika oli suurten taistelujen ja kommunistisen liikkeen ihmeteltävän nopean kasvun aikaa koko maailmassa. Vetovoima Moskovan, neuvostojen ja Kominternin puoleen oli niin voimakas, että eivät ainoastaan todella vallankumoukselliset ainekset, vaan myöskin keskustalais- ja puolittain keskustalaisjärjestökin ilmaisivat haluavansa liittyä ensi kongressin perustamaan Kommunistiseen Internationaaleen. Kommunistisen Internationaalen perustaminen nosti terävänä proletarieni eteen kysymyksen, kenen mukana on kuljettava: Kominternin mukanako neuvostojen vallan puolesta, vai reformistien mukana porvariston vallan puolesta. Joukkojen mieltymys neuvostoihin ajoi keskustalaispuolueet lähentelemään Kominternia. Kuitenkin tämä sama aikajakso osoitti kansainvälisen proletariaatin perusheikkouden noina suurina vuosina: kommunististen puolueiden heikkouden ja sos. dem. puolueiden voiman, sos. demien jotka asekedessä puolustivat kapitalistista järjestelmää.

Heti I kongressin päättymisen jälkeen syntyi Unkarin neuvostotasavalta. Se pysyi pystyssä vain muutamana kuukauden. Sen täytyi taistella imperialististen vihollisten voi-

makasta liittoa vastaan, vihollisten jotka hukuttivat nuoren tasavallan sen parhaiden poikien veriin. Tämän tasavallan historiaa tutkiessamme näemme selvästi, että Unkarin nuoren neuvostotasavallan peruspuutteena oli voimakkaan, tiiviin, taistelussa kouluuntuneen kumouksellisen kommunistisen puolueen puute. Unkarin kommunistien päävirheitä olivat ensinnäkin se, että he eivät ymmärtäneet sosdemian petturin osaa, ja toiseksi se, että he eivät kyenneet oikealla agrariipolitiikalla saamaan Unkarin talonpoikaiston laajoja joukkoja neuvostovaltaa tukemaan.

Samoihin aikoihin syntyi myös Baierin tasavalta. Jos Saksassa olisi ollut voimakas kommunistinen puolue, niin Baierista olisi voinut tulla koko Saksan proletariaatin kumoustaistelun tärkeä alue, huolimatta Baierin teollisesta kehittymättömyydestä. Mutta Saksan sosdemia auttoi tarmokkaasti ja taitavasti Saksan kapitalismin pelastustyötä, kun taas nuori kommunistipuolue ei kyennyt ajoissa antamaan Baierin tasavallalle riittävää apua.

Unkarin ja Baierin tasavallat tuhoettiin. Mutta kumouksellinen liike koko maailmassa on kasvanut, ja Lokakuun kumouksen tulessa syntynyt neuvostotasavalta on menestyksellä torjunut kaikki vihollisensa.

10. Kominternin II kongressi kokoontui heinäk. 19 p. 1920. Kapitalismin kriisin ilmiöt olivat silloin äärimäisen terävät. Samalla havaitsimme kumousliikkeen koko maailmassa valtavasti kehittyvän.

Puna-armeija läheni nopeasti valkoisen Puolan pääkaupunkia. Koko maailman työväki tiesi, että Pilsudskin Puola oli lähtenyt hyökkäysretkelle neuvostojen maata vastaan murskatakseen kansainvälisen proletariaatin linnoituksen. Eturivin työläiset koko maailmassa pitivät puna-armeijan etenemistä yhteiskun-

nallisen vallankumouksen armeijan voittokulkuna. Saksassa kärjistyi kumouksellinen pula yhä enemmän. Italiassa kehittyi voimakas liike, jonka tulokset näkyivät muutama kuukausi Kominternin II kongressin jälkeen. Englannissa oli porvaristo kirjaimellisesti ottaen järjettömän kauhun vallassa kumousliikkeen kasvun vuoksi. Juuri II kongressin aikoina alkaa liikehtiminen toimintakomiteain perustamisen hyväksi — yksi Englannin työväenliikkeen historian parhaista sivuista, jonka voittoa vain yleislakko ja vuorityöväen lakko v. 1926. Toisen kongressin piti kehittää proletariaatin maailmandiktatuurin puolesta käytävän kumoustaistelun koko strateginen suunnitelma.

11. Kominternin II kongressilla on yhä vielä erikoisen tärkeä sija kansainvälisen kumousliikkeen historiassa. Tämä kongressi antoi maailmandiktatuurin puolesta käytävän kansainvälisen taistelun pääperiaatteet, jotka sitten olivat VI kongressin loppullisesti hyväksymän Kominternin ohjelman perustana.

Kongressin asiakirjojen joukossa on lähinnä merkittävä ja korostettava Leninin teesit Kominternin II kongressin perustehtävistä. Näissä teeseissä annetaan täsmällinen luonnekuva oikeasta keskinäissuhteesta johtavan kommunistisen puolueen, kumouksellisen luokan ja massan välillä. Näiden teesien 4 pykälässä luumme: „Ainoastaan kommunistinen puolue jos se todella on kumouksellisen luokan etujoukko, jos se sisällyttää itseensä sen parhaat edustajat, jos se muodostuu täysin tietoisista ja uhrautuvista kommunisteista, jotka sitkeän kumoustaistelun kokemus on valistanut ja karaisnut, jos tämä puolue on kyennyt irrottamattomasti kytkemään itsensä koko luokkansa elämään ja sen kautta koko riistettyjen massaansa ja kyennyt tältä luokalta ja tältä massalta saamaan täydellisen luottamuksen, — ainoastaan tällainen puolue kykenee

johtamaan proletariaattia säälimättömässä, ratkaisevassa, viimeisessä taistelussa kapitalismin voimia vastaan“.

12. Bolshevismi Venäjän kumouksellisen proletariaatin liikkeenä kehittyi paitsi säälimättömässä taistelussa menshevismää ja keskustalaisuutta vastaan, myöskin taistelussa ultravasemmistolaisia syrjäpyrintöjä vastaan.

II kongressin teeseissä kuvataan täsmällisestä näiden eri ukloonien suhde maailmanvallankumoukseen. Leninin teeseissä pannaan merkille se, että jo on havaittavissa „tavattoman nopeasti kasvavan kansainvälisen kommunistisen liikkeen kaksi virhettä eli heikkoutta“. Toisena vaarana joka teeseissä luonnehditaan proletariaatin menestykselliselle vapautukselle hyvin vakavaksi ja suureksi välittömäksi vaaraksi, pitävät teesit II Internationaalen käytännön ja tottumuksien jatkamista. Teesit sanovat selvästi että „tällainen asiointila on aivan sietämätön, sillä se suorastaan turmelee joukot, alentaa kunnioitusta III Internationaalea kohtaan, ja uhkaa samanlaisten petosten toistumisella kuin oli Unkarin sosialidemokratian petos, sosialidemokratian joka niin nopeasti otti kommunistien nimen“. Toisin suhtautuvat teesit kommunistisen liikkeen muihin virheisiin ja muihin heikkouksiin: „Toinen vakava, huomattava virhe, joka pikemminkin on liikkeen kasvun tautia, on pyrkimys „vasemmistolaisuuteen“, joka johtaa väärin arvioimaan puolueen osuuden ja tehtävät luokan ja massan suhteen ja kumouksellisten kommunistien velvollisuuden työskennellä porvarillisissa parlamenteissa ja taantumuksellisissa ammatillisissa järjestöissä“. Paitsi sitä että II kongressi näin luonnehti liikkeen kaksi perusheikkoutta, se siis myös osoitti niiden keskinäissuhteen kansainvälisen kumouksellisen liikkeen jatkuvan kasvun ja kehityksen kannalta katsoen. Ja jo II kongressi alleviivasi että „kommunistit eivät saa

vaieta liikkeensä heikkouksista, vaan heidän velvollisuutensa on avoimesti arvostella niitä, jotta niistä nopeammin ja jyrkemmin vapauduttaisiin“.

13. „Perustehtävistä“ laadittujen leniniläisten teesien kehittämä strategia ei rajoitu taisteluun proletariaatin diktatuurin puolesta, vaan käsittää myöskin proletariaatin tehtävät diktatuurin voiton jälkeen. „Proletariaatin diktatuuri on proletariaatin porvaristoa vastaan käymän luokkataistelun päättäväisin ja kumouksellisin muoto“. Ja jo sitä ennen teesit merkitsevät, että „proletariaatin suorittama poliittisen vallan valtaaminen ei lopeta sen luokkataistelua porvaristoa vastaan, vaan päinvastoin tekee tämän taistelun erikoisen laajaksi, teräväksi ja säälimättömäksi“ (§ 6).

Näiden teesien rinnalle on asetettava toisaalta 21 ehtoa, jotka II kongressi määritteli siihen liittyville puolueille, ja toisaalta kongressin teesit kansallisuus- ja siirtomaakysymyksistä sekä teesit agrariikysymyksestä.

21 ehdon tarkoituksena oli luoda piikkilanka-aitaus kaikkien niiden keskustalais- ja puolkeskustalaispuolueiden varalle, jotka tahtoivat viettää kumouksellisen myrskyn ajan Kominternin suojissa. Siirtomaakansallisuus- ja agrariikysymyksiä koskevien teesien tarkoituksena oli antaa täsmällinen määrittely maailman kommunistisen puolueen suhteesta vallankumouksen suureen varaväkeen, siirto- ja puolsiirtomaiden sordrettuihin kansoihin toisaalta ja sordrettuihin talonpoikaisjoukkoihin toisaalta.

Proletariaatin diktatuuri oli II Internatsionaalelle sen parhainakin aikoina vain abstraktinen tunnus. Päinvastoin kuin II Internatsionaale, esitti bolshevismi konkreettisesti,

taktillisesti proletariaatin diktatuurin puolesta käytävän taistelun aatteen ja teon. On luonnollista, että bolshevismiin täytyi terävästi asettaa kysymys proletariaatin liittolaisista. Koko strategia ja taktiikka proletariaatin liittolaisten suhteen on tiukasti ja täsmällisesti määritelty Kominternin II kongressin päätöksissä.

14. II kongressin jälkeen seurannut aika toi selvästi ilmi voimasuhteet maailman vallankumouksen ja maailman vastavallankumouksen välillä. Yleismaailmallinen kumousliike oli kyllin voimakas estämään imperialismiin voiton ensimmäisestä neuvostotasavallasta, mutta se oli kuitenkin liian heikko turvaamaan proletariaatin diktatuurin voittokulkua neuvostotasavallan rajojen ulkopuolella. Epäsuhde kumouksellisen liikkeen laajuuden ja uhrautuvasti, voimiaan säästämättä tappelevien kommunististen puolueiden voimien välillä näkyi lähinnä siitä, että valkoinen Puola onnistui maailman imperialismiin avulla lyömään takaisin punaiset sotajoukot. Se näkyi edelleen siitä, että porvaristo onnistui useissa maissa ei ainoastaan torjumaan kumouksellisen liikkeen hyökkäykset, vaan vieläpä siirtymään puolustuksesta hyökkäykseen. Erikoista huomiota ansaitsevat tapahtumat Italiassa, Englannissa ja Saksassa.

Syyskuussa 1920 näimme Italiassa valtavan proletaarisen liikkeen, johon talonpoikaismassat olivat läheisesti liittyneet. Punalippujen hulumutessa valtasivat Sisilian ja etelä- ja keski-Italian talonpoikaissoturit suurkartanoita. Kaupungissa ryhtyi työväenluokka valtaamaan tehtaita. Sadat tuhannet proletaarit ja talonpojat ottivat kumoustaisteluihin osaa. Liikkeen johtavana tunnuksena oli työväen kontrolli tuotannon yli. Tämän tunnuksen pohjalla alkoi puolilainen johto neuvottelut hallituksen kanssa. Taistelut keskeytettiin, joukot petettiin ja raskaan tappion kärsi tuo valtava liike, jossa piili

niin tavattoman suuret mahdollisuudet. Liikkeen valtavuutta vastasi myöskin se lamaanus, mikä tappion jälkeen valtasi laajat joukot. Italian proletariaatin kumoustaistelun pettäminen valmisti maaperää fascistimin voitolle.

Englannissa näimme elokuussa toimintakomitea-liikkeen ja syyskuussa rautatieläisten yleislakon. Lloyd Georgen hallitus manöveerasi taitavasti ja monimutkaisten ja hienojen manööverien tuloksena, jotka sisälsivät myöskin koreita uudistuspauksia, kykeni hallitus antamaan hirmuisen iskun työväenliikkeelle. Huhtikuun 15 p:nä, joka Englannin työväenliikkeen historiasa tunnetaan „mustan perjantain“ nimellä, pettivät rautatieläisten ja kuljetustyöväen ammattiliittojen johtajat salasopimuksellaan hallituksen kanssa vuorityöväen ja siten turvasivat täydellisen voiton Lloyd Georgelle. Englannin kommunistinen puolue oli noina ratkaisevina päivinä vasta syntymässä. Sen perustava kokous pidettiin samaan aikaan kun Kominternin II kongressi, s. o. heinäkuun lopulla v. 1920.

Kapitalistisen järjestelmän terävän pulan ensimmäisen vaiheen korkeimpana kohtana olivat maaliskuun taistelut v. 1921 Saksassa. Saksan maaliskuun kapinan heikkous oli siinä, että vihollinen pakotti proletariaatin kommunistisen etujoukon astumaan taisteluun ennen kuin proletariaatin laajat massat lähtivät liikkeelle. Maaliskuun päivien tuloksien tutkimuksen pohjalla alleviivasi Komintern myöhemmin, että „jos etujoukko ei kykene taisteluun välttämään, jos tämä taistelu voi joututtaa koko työväenluokan mobilisointia, niin etujoukko eisaa unohtaa, että niinkauan kun se on yksinään ja eristettynä, se ei saa ryhtyä mihinkään ratkaiseviin taisteluihin“. Samalla KI III kongressissaan merkitsi, että „maaliskuun esiintyminen on iso askel eteenpäin, huo-

limatta tämän liikkeen virheellistä johdosta“ (Lenn).

II. Kapitalistisen hyökkäyksen alku.

15. Sodan jälkeen käytyjen taistelujen ensimmäinen vaihe päättyi toisaalta SSSR:n voittoon intervensiion voimista, toisaalta Länsi-Europan proletariaatin us-isiin raskaisiin tappioihin ja porvariston yleisen hyökkäyksen alkamiseen. Kominternin III kongressin aikana oli yleisestä hyökkäyksestä jo olemassa aivan selvät merkit. Nuoret kommunistiset puolueet joutuivat vaikealle koetukselle. Yleinen kapitalistinen hyökkäys uhkasi tyyten murskata nuoret kommunistiset puolueet, jotka olivat syntyneet sodanjälkeisissä taisteluissa ja rohkeasti taistelivat Kominternin ohjauksen alla, mutta eivät vielä olleet ennättäneet kyliksi lujittua noina myrskyn vuosina.

16. III kongressin työhön löi erikoisen leimansa tunnusana „joukkoihin“. Tilanteessa, jossa kapitalismi kiukkuisesti hyökkäsi, esiintyi kumouksellisen johtajain suurimman mestarin, Vladimir Iljitsh Leninin jätiläishahmo koko valtavuudessaan. Lujasti hyökkäsi hän niiden kimppuun, jotka, ymmärtämättä tapahtuneita muutoksia, julistivat vain hyökkäystä hinnalla millä tahansa, riippumatta kehkeytyneestä tilanteesta. „Sen, joka nyt ei ymmärrä, että meidän täytyy Europassa— jossa melkein kaikki proletarit ovat järjestyneet—voittaa puolellemme työväenluokan enemmistö, sen on kommunistinen liike menettänyt, se ei milloinkaan mitään opi, jos ei näiden kolmen suuren kumousvuoden kuluessa ole tätä oppinut“. Pitkän ja sitkeän ottelun jälkeen hyväksyi kongressi tunnuksanaan „joukkoihin“. Samalla arvioi kongressi myöskin toisen vaaran, joka oli räikeänä ilmennyt kapitalistisen hyökkäyksen alkaessa, ni-

mittäin kaikkien mukana-kulkijain heilahtelut ja horjunnan, mukana-kulkijain, joita taantumus ja kapitalistinen hyökkäys hirvitti ja pelotti. Heittäessään tunnussanaan „joukkoihin“ III kongressi lisäsi: „Puhdistakaa rivinne sellaisista aineksista, jotka rappeuttavat maailman proletariaatin taisteluhengen ja taistelukurin“.

17. Suunnitelmallista hyökkäystä proletariaatin elintasoja vastaan vastasi siirto- ja puolsiirtomaiden imperialistinen kuristaminen. III kongressin aika oli kumouksellisen kuohunnan ja kumouksellisen liikehtimisen aikaa siirtomaamaailman eri osissa, ja liikehtimisen tärkeänä merkipäivänä on Turkin voitokas taistelu Sévres'n orjuuttavaa sopimusta vastaan. Idän kansojen herääminen vahvisti kansainvälistä kumousarmeijaa ja herätti kiivasta kiukkuja imperialisteissa. „Imperialistinen sota vv. 1914—1919 ja neuvostovalta Venäjällä muuttavat lopullisesti nämä massat (siirto- ja puolsiirtomaiden työtätekevät massat) yleismaailmallisen politiikan ja imperialismien kumouksellisen kukistamisen aktiiviseksi tekijäksi“—luemme III kongressin hyväksymissä Leninin teeseissä „NKP (b):n taktiikasta“.

Taktillisella kannanotollaan pyrki III kongressi pääasiassa pelastamaan nuoret kommunistipuoleet häviöstä, kytkemään ne yhteen suurten joukkojen kanssa ja asettamaan niiden tinkimättömäksi tehtäväksi sitkeän ja tiukan taistelun ei ainoastaan työväenluokan enemmistön, vaan ihmiskunnan koko sorretun osan enemmistön voittamisesta puolelleen. Juuri tämä kongressi selvitti yksityiskohtia myöten proletariaatin hyökkäyksen merkityksen ja sijan sekä tilanteen, kuin myöskin järjestetyn perääntymisen merkityksen, perääntymisen joka usein on myöhempien voittojen välttämätön ennakkoehto.

Tämä kongressi muokkasi myös

yksityiskohtia myöten kompuoluuden rakenteen järjestölliset periaatteet. Parlamenttaarisen sosialidemokratian perustana olleen vaali-piirin asemesta otti Komintern perustaksi tehtaan; parlamenttaarisen komitean asemesta työmaasolun.

III kongressin aikana suoritettiin myös Neuvostojen maassa siirtyminen sotakommunismista uuteen talouspolitiikkaan. Tähän kysymykseen palasi Komintern vielä IV kongressissaan. Hyväksymällä Leninin teesit „VKP (b):n taktiikasta“ III kongressi sen lisäksi että hyväksyi uuden talouspolitiikan, myöskin vahvisti kaksi tärkeää perusväittämää, joilla on pitkäaikainen merkitys sosialistiselle rakennustyölle Neuvostojen maassa. Nämä kaksi väittämää ovat:

1) „Sosialismin aineellisenä perustana voi olla vain voimakas suurteollisuus, joka kykenee reorganisoidaan myöskin maatalouden“ (§ 9).

2) „Proletariaatin diktaattori ei merkitse luokkataistelun lopettamista, vaan sen jatkamista uudessa muodossa ja uusilla aseilla“ (§ 10).

18. III ja IV kongressien välinen aika oli pääoman jatkuvan hyökkäyksen aikaa. Tänä aikajaksena alkaa sosialidemokratian uusi asema ja tehtävä saada selviä merkkejä. Sodan aikana oli sosialireformismi astunut sosialipatriotismin tielle.

Myrskyn vuosina sodan jälkeen puolusti sosialidemokratia ase kädessä kapitalismin tukikohtia kumouksellista kapinaa vastaan. Kapitalistisen hyökkäyksen aikana tulee sosialidemokratiasta tärkeä tekijä kapitalismin yleisessä hyökkäyksessä työväen elintason kimppuun ja sittemmin tulee siitä kapitalististen koneistojen oleellinen osa kapitalistisen orjuuskomennon „kuntoonpanossa“. „Vasemmistolaiset“ sosdemit, jotka myrskyisän

nousun aikoina olivat kolkuttaneet Kominternin ovelle ja sitten järjestäneet 2½ Internationaalen, alkavat valmentua reformismin voimien yleiseen vakaannuttamiseen palvelukseen kapitalistisen vakaantumisen asiaa.

IV kongressi kokoontui Lokakuun kumouksen 5 vuosipäivänä, sen jälkeen kun fascistinen vastavallankumous oli juhlinut voittoa (Musolinin marssi Roomaan lokak. 31 p. 1922) ja kun Europan muissa maissa oli jo merkkejä n. k. „demokraattisen aikakauden“ alkamisesta. Noihin aikoihin oli havaittavissa porvariston kaksinaisen toiminnan uusi muoto: kyetäkseen taistelemaan kumouksen hyökkäyskulkua vastaan kytki se fascismin menetelmän liittoiluun sosialidemokratian kanssa.

19. IV kongressin ensimmäisenä tehtävänä oli yhteenvedon suorittaminen yhteisrintamataktiikan tuloksisista. II kongressin hyväksymät 21 ehtoa olivat koetinkivenä keskustalaispuolueelle; yhteisrintamataktiikka taasen tuli koetinkiveksi niille reformistisille aineksille joita kommunistipuolueiden riveihin oli jäänyt ja siten liittynyt Kominterniin. Yhteisrintamataktiikka paljasti kaksi Kominternin heikkoutta. Nuoret ainekset kommunistipuolueissa suhtautuivat epäluulolla yhteisrintamataktiikkaan pitäen sitä peräytymisenä „puhtaalta“ ja johdonmukaiselta linjalta tiukassa taistelussa opportunistisia vastaan. Samalla opportunistiset ainekset Kominternin riveissä olivat valmiit tulkitsemaan yhteisrintamataktiikan sosdemian kanssa liittoilun taktiikaksi. Nämä molemmat heikkoudet, joista jälkimmäinen on vaarallisempi, ovat myöhemmin ilmenneet paljon räikeämpinä. Mutta samalla kun totesi III kongressin taktiikan oikeaksi, samalla täytyi jo IV kongressin päätävästi varottaa ultravasemmistolaisesta kannanotosta niitä, jotka eivät ymmärtäneet kuinka tärkeä

on työväenluokan enemmistön puolellemme voittaminen, ja myös avoimesta oikeistovaarasta, mikä ilmeni siinä että ei ymmärretty sosdemian osuutta eikä tehtäviä.

20. IV kongressin tärkein saavutus on se tosiasia, että se teki yhteenvedon ensimmäisen sosialistisen valtion 5 vuotisesta olemassaolosta. Leninin selostuksessa „5 vuotta Venäjän vallankumousta ja maailmanvallankumouksen perspektiivit“ tuli selvitetyksi nepin merkitys paitsi ensimmäisen sosialistisen valtion kohtalojen kannalta, myöskin kansainvälisen kommunismin yleisen strategian kannalta. Tämän selostuksen perusväitelmat ovat VI kongressin hyväksymän Kommunistisen Internationaalen ohjelman perustana. Ohjelma toteaa, että taloudellisen yhteyden markkinamuotojen säilyttäminen on välttämättömän kumouksen kehityksen alkustasteella. Myöskin olettaa ohjelma määrättyinä aikoina välttämättömäksi „sotakommunismiin“ talouspolitiikan.

Alustuksessaan (13/XI 1922) Lenin huomautti, että sen talouspolitiikan yleiset piirteet, joka myöhemmin on „uuden talouspolitiikan“ nimellä tullut tunnetuksi, olivat viitotettuina jo v. 1918 alussa, s. o. heti lokakuun voiton jälkeen. Kongressin aikana (puheessa 19/XI 1922) Lenin selitti mikä on tämän sotakommunismiin talouspolitiikasta nepiin „perääntymisen“ todellinen ajatus. Hän lausui, että „nyt me peräännyimme taaksepäin, mutta sen me teemme aluksi perääntyäksemme, mutta sitten ottaaksemme vauhtia ja voimakkaammin hypätäksemme eteenpäin“. Näissä sanoissa on jo annettu myös tulevan hyökkäyksen ohjelma.

IV kongressissa selvitti Lenin tarkoin teollistamisen merkityksen sosialistisessa hyökkäyksessä: „Emme voi rakentaa minkäänlaista teollisuutta ilman että pelastamme raskaan teollisuuden, ilman että pa-

nemme sen jälleen kuntoon. Ilman sitä me yleensä tuhoudumme itsenäisenä maana“. Ja edelleen: „Me tiedämme, että pelastuksena Venäjälle ei ole ainoastaan hyvä sato talonpoikaistaloudessa—se on vielä vähän,—ei ainoastaan kevyen teollisuuden joka tarjoaa talonpoikaistolle kulutusesineitä,—sekin on vielä vähän,—meille on välttämätön myöskin raskas teollisuus“.

IV kongressi työskenteli murrosaikana, jolloin osittaisen vakaantumisen piirteet olivat vasta hahmotumassa, mutta eivät vielä selvinä esiintyneet. Tilanteen epämääräisyys kuvastui myöskin eräiden määritelmien epäselvyydessä, eritoten päätöksissä työväenhallituksesta. IV kongressin sanonta antoi opportunistisille aineksille aiheen tulkita työväen ja talonpoikain hallituksen tunnussanan porvarillisen demokratian puitteissa toteutettavissa olevaksi siirtymistunnuksiksi. V kongressin täytyi selventää tätä kysymystä ja kaikin puolin aseistettuna nousta vastustamaan kaikkia yhteisrintamataktiikan ja työväen ja talonpoikain hallituksen tunnussanan opportunistisia tulkittamisyritteitä.

III. Kapitalismin pulan toinen vaihe

21. V. 1923 taistelut toivat ilmi Kominternin tärkeimpien osastojen pääpuutteet.

Ruhrin valtauksen ja yleisen taloudellisen rappion yhteydessä loi yleinen suuttumus hallitsevien luokkien ja sosialidemokratian petoksen johdosta edullisen kumouksellisen tilanteen Saksassa. Saksan kommunistisen puolueen johto jätti tämän kumouksellisen tilanteen käyttämättä. Puolueen johdosta oli silloin Brandler Horjuvalla ja hapuilevalla politiikalla ja sitäkin enemmän perääntymällä ilman taistelua ratkaisevalta hetkellä antoi puolueen johto porvaristolle helpon voiton. Bulgarian kommunistinen puolue julisti itsensä

puolueettomaksi Stamboliskyn talonpoikaishallituksen ja Zankovin avoimesti lahtarikaartihallituksen välisen verisen taistelun suhteen turvaten siten voiton fascismille. Myöhemmin (syysk. 1923) yritti Bulgarian kompuolue antaa ratkaisevan iskun fascistihallitukselle. Puolue tappeli kyllä sankarillisesti, mutta suotuisa hetki oli jätetty käyttämättä ja puolue kärsi raskaan tappion. Puolueeseen kommunistipuolue, joka kyllä oli johtanut Puolan proletariaatin useita taisteluja, ei tuona aikana kyennyt ottamaan oikeata kantaa suhteessa työväenluokan liittolaisiin—talonpoikaistoon ja sorrettuihin kansallisiin vähemmistöihin, jonka vuoksi taistelu v. 1923, ja eritoten Krakovin kapina, ei antanut tuntuja tuloksia.

22. V kongressin piti tehdä yhteenvedon kaikista taisteluista IV ja V kongressien välillä sekä merkitä tärkeimmät taistelujen ja tappioiden opetukset.

Se oli ensimmäinen kongressi ilman Leniniä. Koko Komintern tunsu ja tiesi, että ihmiskunta on tullut pään mitan lyhemmäksi, että kumouksellinen proletariaatti on menettänyt johtajansa ja opettajansa. Leninin poissaolo oli kehoitus rivien tiukemmin tiivistämiseen, kulkemaan sitä tietä, jonka Lenin oli viitoittanut.

V kongressin tärkein tunnus oli puolueiden bolshevisoinnin tunnus. Viimeisen puheensa IV kongressissa lopetti Lenin huomauttamalla, että länsi-Euroopan puolueiden pitää „opiskella erikoisessa mielessä, oppiakseen ymmärtämään vallankumouksellisen työn organisatsion, rakenteen, metodin ja sisällön“. Näillä sanoilla on oikeastaan annettu kommunistipuolueiden bolshevisoinnin määritelmä. V kongressin täytyi antaa arvio siitä tosiasiasta, että „yhteisrintamataktiikkaa toteutettaessa on oikeistopyrkimyksiä ilmennyt paljon suuremmissa määrin kuin voitiin odottaa“ (V kongressin päätöksestä).

Kongressin täytyi myös arvioida ne tulokset, mitkä yhteisrintamataktiikan opportunistinen vääristely ja yrittöt työväen ja talonpoikain hallituksen tunnussanan käyttämiseksi porvarillisdemokraattisen kokoomuksen luomistarkoituksessa, eikä kumouksellisen agitatsionin ja joukkojen mobilisoinnin tarkoituksessa. Tällaisessa tilanteessa täytyi V kongressin laatia yksityiskohtainen ja tiukka kommunistipuolueiden bolshevisoimisohjelma panemalla riittävästi painoa taisteluun sosialidemokraattisia perinnäistapoja vastaan organisaatiosella alalla. „Jos Kominternin V kongressi ei olisi niin päättävästi esiintynyt yhteisrintamataktiikan ja työväen ja talonpoikain hallituksen tunnuksen oportunistista vääristelyä vastaan, niin nyt olisi meillä Kominternin eräiden puolueiden välitön opportunistisen turmeltumisen vaara“ — sanotaan KI:n TPK:n V täysistunnon päätöksessä.

23. V Kongressi oli koolla samaan aikaan (kesäk. 17—heinäk. 8 p. 1924), jolloin II Internationaale, joka jo oli ennättänyt niellä myöskin keskustalaisjärjestöt 2½ Internationaalesta, ylisteli kaikin tavoin „demokraattista aikakautta“, joka oli todellistunut Mac Donaldin (Englanti) ja Herriotin (Ranska) hallituksissa. Jo V kongressi saattoi tarkoin määritellä näiden demokraattisten hallitusten luonteen ja merkityksen toteamalla, että porvaristo kapitalismin yleisen pulan aikana käyttää hyväkseen vuoroin sosialidemokratiaa ja fascismia taistelussa maailman vallankumousta vastaan. Myöhemmät tapahtumat vahvistivat täydelleen V kongressin arvion oikeaksi. Mac Donaldin hallitus täytti Englannin porvariston tärkeimmät tehtävät niin kansainvälisellä kuin sisäpoliittisellakin alalla. Mac Donald oli puheenjohtajana siinä kuuluisassa Lontoon konferenssissa, joka vahvisti kenraali Dawesin suunnitelman. Samaan aikaan Mac Donald käytti

kaikkia poikkeuslakeja sekä taistelussa työväenliikettä vastaan itse Englannissa että myös taistelussa kansallista kumousliikettä vastaan Intiassa. Heti kun Mac Donaldin hallitus proletaarijoukkojen painotuksesta yritti erinäisissä kysymyksissä vähän myöntyä (kysymyksessä SSSR:stä), heti Englannin porvaristo ajoi pois tuon Maurin, joka oli tehnyt tehtävänsä. Ranskassa ei porvaristo edes katsonut tarpeelliseksi ryhtyä uusiin vaaleihin.

Se valjasti n. k. „vasemmistoblokin“ vaunujensa eteen ja sen avulla kävi imperialistista sotaa Marokkoa ja Syyriä vastaan ja myöskin hyökkäsi Ranskan proletaarien elintasoja vastaan. Mutta niiden maiden rajojen ulkopuolella, joissa porvariston politiikkaa ajettiin sosdem. puolueiden avulla, raivosi avoin ja hillitön fascistinen taantumus.

24. N. k. demokraattisen aikakauden objektiivisena ajatuksena oli vain sos. dem. puolueiden lujemmin sitominen porvariston valtiokoneistoihin ja niiden muuttaminen kapitalistisen sortokoneiston ja imperialistisen ryöstökoneiston osiksi.

Reformististen voimien vakaantuminen II Internationaalen puolueissa ja niiden kasvaminen yhteen porvarillisen valtion koneistojen kanssa kävi paljon nopeammin kuin ammatillisen liikkeen reformististen voimien vakaantuminen. Ammatillisen byrokraatian oli pakko ottaa huomioon kapitalistisen hyökkäyksen kohtaama vastustus työväen joukkojen puolelta. Erikoisen räikeänä näkyi tämä Englannissa, jossa kapitalistinen vakaantuminen sai erikoisen kyynillisiä muotoja julmasti riistäänsä Englannin työväenluokalta sen taloudellisia saavutuksia.

Näissä oloissa sai ammatillisen liikkeen yhtenäisyyden tunnus erikoisen suuren poliittisen merkityksen. Siitä tuli järjestettyjen työläisten mobilisointitunnus kapitalistista hyökkäystä vastaan ja reformisteja vastaan, jotka kaikin voi-

minsa avustivat kapitalistista hyökkäystä.

V kongressi korosti kuinka tärkeä on tehokkaan taistelun järjestäminen taloudellista hyökkäystä vastaan, esittäen tunnuksen ammatillisten järjestöjen yhtenäisyydestä kansallisessa ja kansainvälisessä mitassa. Samoin kuin yhteisrintamataktiikka oli poliittisella alalla auttanut selvittämään sosdemian todellisen merkityksen, samoin ammatillisen liikkeen yhtenäisyyden tunnussanan piti tuoda ilmi reformistisen ammatillisen byrokraatian todellinen maama taloudellisella rintamalla.

25. V kongressi työskenteli aikana, jona toisen vaiheen—osittaisen vakaantumisen vaiheen—piirteet olivat jo selvästi hahmottuneet. Tämän vaiheen erikoispiirteitä ovat: pääoman hyökkäyksen kehittyminen ja laajentuminen, työväenluokan jatkuvat taistelut, joilla on etupäässä puolustava luonne. Samalla on tältä ajalta merkittävä sosialistisen rakennustyön suuret saavutukset SSSR:ssä. Toisin sanoen, kapitalistisen vakaantumisen saavutuksia vastaavat sosialistisen rakennustyön saavutukset, jotka ovat ratkaisevin kapitalismin perusteita horjuttava voima. Samalla on kapitalistisen vakaantumisen jatkuvalla kehitykselle ollut ominaista luokkaristiriitojen vahvistuminen kapitalistisissa maissa sekä kumouksellisen liikkeen kasvu ja kehitys siirto- ja puolsiirtomaissa. Kaikki nämä ristiriidat ovat erikoisen räikeästi ilmenneet Kominternin V kongressin jälkeen seuranneena aikana.

IV. Siirtyminen kolmanteen vaiheeseen.

26. 4 vuoden aika, joka erottaa V kongressin VI:sta, oli siirtymistä toisesta vaiheesta kolmanteen vaiheeseen, joka pohjaltaan on kapitalismin talouden astumista sodan edellisen tason yläpuolelle, ja miltei samanaikaisesti SSSR:n talouden koheamista tuon tason yläpuolelle.

Tämän vaiheen peruspiirteitä on sodan jälkeisen kapitalismin kaikkien ristiriitojen jyrkkä kärjistyminen. Koko sodan jälkeisen aikajakson tieteellisen erittelyn perusteella tulee Kominternin ohjelma siihen johdtopäätökseen, että „koko sodan jälkeisen historiallisen aikajakson kokemus todistaa, että työväenluokkaa kuristamalla ja sen elintasoa järjestelmällisesti alas polkemalla saavutettu kapitalismin vakaantuminen ei voi olla muuta kuin osittaista, ohimenevää ja mätää“.

27. Kolmannen vaiheen luonnetta valaisevat kirikkaasti v. 1926 tapahtumat. Tuo vuosi on ikäänkuin muros kohta viimeisen vuosikymmenen historiassa. V. 1926 näimme valtavia luokkataisteluita Englannissa ja kumouksellisen liikkeen voimakkaan kehityksen Kiinassa sekä siihen välittömästi yhtyneen kapinan Indonesiassa.

Yleislakko Englannissa on vedentakaja Englannin työväenliikkeen historiassa. Toukok. I p. 1926 julistivat vuoriteollisuuden suurpörsöt vuorityöväen sulkuun tarkoituspörsönä työpalkan pienentäminen ja työpäivän pidentäminen.

Englannin työväki osoitti avoimesti taistelutahtonsa. Ammatillisten järjestöjen pääneuvoston oli pakko suostua julistamaan yleislakko. Yleislakko osoitti, että koko Englannin työväenluokka on todellisen proletaarisen solidarisuushengen elähtämässä. Yleislakko, joka aluksi oli taistelua vuorityöväen palkkojen alentamista vastaan, kasvoi poliittiseksi otteluksi. Liitossa työväenpuolueen johtoherrojen kanssa lopetti pääneuvosto yleislakon koko työväenluokan ja taistelevien vuorityöläisten selän takana, pettäen siten Englannin työväen ja lähinnä vuoriteollisuuden työväen.

Pieni kommunistinen puolue oli kyllin voimakas yleislakon päivinä

tiivistämään työväen ja liittämään sen yhteen rohkeilla luokkataistelun tunnuksilla. Mutta se oli liian heikko estämään petosta taikka jatkaamaan taistelua sen jälkeen kun petos oli tehty.

Yleislakon pettäminen merkitsi Englannin reformismin kaikkien voimien lähentymistä ja vakaantumista. Vasemmistolaiset ja oikeistolaiset ammatillisen liikkeen miehet, Purcellit ja Thomasit toimivat yhdessä Mac Donaldien ja Hendersonien kanssa, jotka puolestaan olivat Baldwinin agenteja.

Vuorityöväki jatkoi taistelua petoksen jälkeenkin. Siitä tuli todellakin sankarillinen 7 kuukautinen taistelu, ja tässä taistelussa suoritti pieni kommunistinen puolue johtavaa osaa. Mutta eristetyt vuorityöläiset lannistettiin näännyttämällä, ja Baldwinin ohjelma — työpalkan pienentäminen ja työpäivän pidentäminen — ajettiin vuorityöväkeen nähden lävitse.

28. Yleislakko ja samoin vuorityöväen lakko paljastivat kapitalistisen vakaantumisen Englannissa mädäksi ja sosialireformististen työväenpuolueen johtoherrain ja ammatillisten järjestöjen reformististen johtomiesten petturuuden. Samalla nämä taistelut osoittivat kansainvälisen työväenliikkeen heikkouden. Kommunistiset puolueet eivät ennättäneet ajoissa reagoida yleislakkoon eivätkä ne kyenneet myöskään antamaan tehokasta aineellista ja moraalista apua taistelevalle vuorityöväelle. Poikkeuksen tekee SSSR:n työväki joka viimeiseen päivään saakka toverillisesti auttoi Englannin vuorityöväkeä.

29. Kiinassa kului v. 1926 kansallisen kumousliikkeen nopean kasvun ja kehityksen merkeissä. Shanghain lakko toukok. 30 p. 1925 pani alulle voimien uuden sijoittelun. Tässä lakossa esiintyi Kiinan proletariaatti ensi kerran itsenäisenä tekijänä ja yhdellä iskulla kohotti koko kansallisen kumousliikkeen korkeammalle

asteelle: osa porvaristosta siirtyi imperialistien puolelle. Talonpoikaiston agraariliike saa uutta vauhtia. Kansallisen kumousliikkeen yleinen nousu saa ilmauksensa Kantonin armeijan „pohjoisessa retkessä“, joka päättyy siten että koko etelä- ja keski-Kiina aina Jangtsekiang-jokeen asti vallataan (kesällä 1926). Jo tänä aikana tekee nuori kommunisti puolue suuria opportunistisia virheitä: se ei kyennyt luomaan välttämättömiä järjestöllisiä ja aatteellisia edellytyksiä työväen ja talonpoikain itsenäistä liikettä varten ennen sitä hetkeä, jona porvaristo väistämättömästi pettäisi. Tämä petos tapahtui hetkellä, jona kumouksen voimat olivat kireimmälle jännitetyt, jona Shanghain proletariaatti aseellisella kapinallaan valloitti kaupungin. Tshankaishi siirtyy lopullisesti vastavallankumouksen leiriin. Tällä ratkaisevalla hetkellä tulee Kiinan kommunistipuolueen opportunistinen johto näkyviin. Sen sijaan että olisi kaikin voiminsa pyrkinyt kumouksellisesti ratkaisemaan agraarikysymyksen, että olisi päästänyt valloilleen proletaarijoukkojen taistelun ja siten lujittanut proletariaatin hegemonin asemaan, se taktiikkallaan edisti Kuomintangin vasemmistojohtajain taktiikkaa.

Kuomintangin vasemmiston petos merkitsee siirtymistä Kiinan vallankumouksen Kuomintang -vaiheesta uuteen vaiheeseen. Tämä uusi vaihe saa räikeimmän ilmauksensa Kantonin proletariaatin kapinassa (jouluk. 10—13 pp. 1927), joka oli Kiinan vallankumouksen jälkijoukon taistelu. Kantonin kapina merkitsee käännekohtaa Kiinan porvarillis-demokraattisen vallankumouksen historiassa — sen siirtymistä Kuomintang-vaiheesta neuvostojen vaiheeseen.

V. Kolmas vaihe.

30. Voitto Kiinan vallankumouksesta ja yleislakosta Englannissa merkitsi imperialismin vahvistumis-

ta taistelussa yleismaailmallista kumousliikettä vastaan. Imperialismin tilapäisiä voittoja ja samoin myöskin vv. 1926—27 suurten taistelujen tappioita tulkitsevat vähäuskoiset ja likvidaattorit siihen suuntaan, että yleismaailmallinen kumouksellinen liike on heikentynyt. Mutta todellisuus on se että armeijat oppivat tappioista, ja Englannin proletaarien sekä Kiinan työläis- ja talonpoikaisjoukkojen taistelut ovat yhdessä niiden taistelujen kanssa, joita viimeinen vuosikymmen on täynnään, yhtenäisen kumouksketjun renkaita ja koulu, joka valmentaa työväenluokan etujoukkoa voitokkaasti johtamaan taistelua imperialismin kukistamisen puolesta.

31. Kominternin VIII täysistunto (toukok. 1927) esitti tärkeimmiksi tunnussanoiksi SSSR:n ja Kiinan kumouksen puolustamisen. VIII täysistunnon ajoista on SSSR:ää vastaan kohdistetun sodan vaara tullut päiväjärjestykseen. Baldwinin hallitus, joka oli antanut useita kovia iskuja Englannin työväenliikkeelle ja johtanut pyövelien sotaa Kiinaa vastaan, katkaisi suhteet SSSR:n kanssa ja ryhtyi järjestämään liittoa ensimmäistä sosialistista valtiota vastaan. Jos Englanti ei ole kyennyt toteuttamaan suunnitelmaansa SSSR:n täydelleen eristämisestä sotaretken valmisteluna SSSR:ää vastaan, niin syynä tähän ovat olleet toisaalta suuret ristiriidat eri valtioiden välillä, lähinnä ristiriidat Englannin ja Yhdysvaltain välillä, ja toisaalta kumouksellisen liikkeen voima siirtomaissa ja työväenliikkeen voima kapitalismin maissa. Lisäksi SSSR:n johdonmukainen rauhanpolitiikka näyttelee hyvin suurta osaa taistelussa sotaa vastaan. SSSR:ää vastaan valmisteltavan sodan vaara on edelleenkin polttava. Sitä muonittaa kaikkien kapitalististen valtojen viha koko maailman proletariaatin isänmaata vastaan ja niiden yhteinen pyrkimys muuttaa raken-

tuvan sosialismin maa imperialismin siirtomaaksi.

IX täysistunnon aikoihin (helmik. 1928) esiintyi sodan vaara kärkevämpänä ja se suuntautui ensimmäistä sosialistista valtiota vastaan. Samalla kun valmistellaan sotaa SSSR:ää vastaan, samalla kiukkuisesti hyökätään työväenluokkaa vastaan ja siirto- ja puoliirtomaiden kansoja vastaan.

Mutta samaan aikaan kävi välittömän sosialistisen rekennustyön kehitys SSSR:ssä nopeassa tempossa, ja kaikissa kapitalistisissa maissa havaittiin proletaarijoukkojen aktiivisuuden kasvavan ja niiden siirtyvän puolustustaisteluista hyökkäystaisteluihin.

Tämän vaiheen aikana on sosialidemokratian uusi toiminta ilmennyt erikoisen kirkkaasti. Poikkeuksetta kaikissa maissa näemme että sosialidemokratiasta tulee yhä enemmän ja enemmän kapitalistisen sortokoneiston osa. Saksassa, Ranskassa ja Englannissa, näissä Europan kapitalismin päämaissa, on havaittavissa, että ammatillisten järjestöjen ja sosdem puolueiden huippukerrokset erilaisten tunnuksien suojassa kasvavat yhteen finanssipääoman kanssa. Sosialistiset puolueet muuttuvat määrätietoisesti porvariston kolmansiksi puolueiksi. Ammatillisten järjestöjen reformistiset johtoherrat ponnistavat kaikkensa muuttaakseen ammatilliset järjestöt kapitalistisen järkiperäistytämisen elimiksi, turvautuen ammatillisen liikkeen hajottamiseen ja fascisoimiseen. Samaan aikaan koko II Internationaale, kansallisten puolueidensa muodossa, ottaa julkean aktiivisesti osaa sekä yleensäkin imperialististen sotien valmisteluun, että myös ensimmäistä sosialistista valtiota vastaan järjestettävän sotaretken valmisteluun.

32. KI:n TKP:n IX täysistunto antoi selvät vastaukset niihin uusiin kysymyksiin, jotka luokkataistelun kulku oli kolmannen vaiheen aikana

nostanut. IX täysistunnon tärkeimpänä kysymyksenä oli kiistämättä ammatillinen kysymys. Kapitalistisen järkipäristyttämisen ja sotavalmistelujen aikajaksona on ammatti-liitoilla luonnollisesti poikkeuksellisen tärkeä sija. Kaikissa maissa pyrkii porvaristo toisaalta tekemään ammatilliset järjestöt vaarattomiksi ja riisumaan ne aseista (laki ammatillisia järjestöjä vastaan Englannissa, sotalaki Ranskassa), ja toisaalta liittämään ammatilliset järjestöt sotavalmistelujen ja kapitalistisen järkipäristyttämisen yleiseen koneistoon. Tarmokkaasti auttavat sosialireformistit porvaristoa toteuttamaan näitä suunnitelmiaan ammatilliseen liikkeeseen nähden. Ja lisäksi, sitä mukaa kuin yhä kirkaampana on ilmennyt kapitalistisen järkipäristyttämisen päälinja,—elävän työvoiman hillitön haaskaaminen: työpäivän pidentäminen ja työpalkan pienentäminen,— sitä mukaa pyrkivät sosdemit yhä sitkeämmin muuttamaan ammatilliset järjestöt lakkojen murtamiseksi työväen joukkoja vastaan, joukkoja jotka vaistovaraisesti nousevat taisteluun kapitalistista järkipäristyttämistä vastaan.

Sosialireformistien lakonrikkuruus nosti Kominternin eteen terävänä kysymyksen taloudellisten taistelujen välittömästä kumouksellisesta johtamisesta. IX täysistunto velvoitti kommunistit „selvittämään joukoille taistelun perspektiivejä, mobilisoimaan mahdollisimman laajat työväenjoukot, kaikin keinoin edistämään niiden kumouksellista tiivistymistä, ohjaamaan koko taistelun korkeammalle asteelle“. IX täysistunto korosti erikoisesti sitä, kuinka tärkeää on taistelu sosialireformistien lakkorikkuriutta vastaan. Täysistunnon päätöksessä sanotaan: „Kommunisteilla ja yleensä kumouksellisilla työläisillä täytyy olla taktiikkansa perustana päättäväinen ja säälimätön taistelu niinkutsuttua „teollisuusrauhaa“ vastaan, joka ei ole mitään muuta kuin yksi porva-

riston uusimmista muodoista työväenluokan alistamiseksi“.

IX täysistunto harkitsi erikoisesti Englannin ja Ranskan kommunististen puolueiden taktillisia tehtäviä. Sen taktillisen linjan edellytyksenä, jonka IX täysistunto määritteli ja joka tunnetaan nimellä „luokka luokkaa vastaan“, ovat toisaalta sosialististen puolueiden uusi toiminta ja toisaalta kommunististen puolueiden bolshevisoinnin tulokset. Leninin ehdotuksesta oli Kominternin II kongressi v. 1920 kehottanut Englannin nuorta kommunistipuoluetta liittymään työväenpuolueen riveihin. Kuluneiden 8 vuoden aikana on työväenpuolue muuttanut federatiivisesta järjestöstä, joka salli siihen kuuluville järjestöille arvosteluvapauden, avoimen porvarilliseksi puolueeksi, joka käytännössä toteuttaa kapitalistisen järkipäristyttämisen ohjelmaa. Työväenpuolue, joka yhdessä ammatillisen byrokraatian kanssa petti yleislakon ja hiilenkaivajain lakon, ajaa kommunisteja ja kumouksellisia työläisiä ulos sekä työväenpuolueesta että ammatillisista järjestöistä, jotta esteettömämmin voisi palvella kapitalistista vakaantumista työväenjoukkojen seläntakana. Toisaalta, pienestä kommunistisesta puolueesta on tullut vahva poliittinen tekijä Englannin työväenliikkeessä. Näissä oloissa tulee ainoaksi oikeaksi taktiikaksi Englannin kommunistisen puolueen itsenäinen taistelu porvariston kolmatta puoluetta, työväenpuoluetta vastaan. Ranskassa on kommunistinen puolue kylliksi kasvanut ja lujuuttunut kyetäkseen liittämään työväenjoukot yhteen ja johtamaan niitä taistelussa koko porvarillista leiriä vastaan, jonka osana Ranskan sosialistinen puolue on. IX täysistunnon ansio on se, että se lopetti horjunnan ja hapuilun Englannin ja Ranskan kommunistipuolueiden riveissä ja viitotti varman taktillisen linjan kysymyksessä kommunistien tehtävistä taloudellisessa taistelussa.

33. VI kongressi (heinäk. 18-syysk. 1 1928) lähti kaikessa työssään siitä perusväittämästä, että „kolmas valhe, joka erikoisen jyrkästi on kärjistänyt ristiriitoja tuotantovoimain kasvun ja ahtaiden markkinain välillä, tekee väistämättömäksi uuden imperialististen sotien aikajakson: imperialististen valtioiden välillä, niiden sodat SSSR:ää vastaan, kansalliset vapaussodat imperialismia ja imperialistien interventsioita vastaan, jättimäiset luokkataistelut“. VI kongressin kaikki työ suoritettiin koko Kommunistisen Internationaalen näihin tuleviin taisteluihin valmentamisen merkeissä. Ei ole sattuma se, että VI kongressi yleisten teesien ohella, joilla määriteltiin Kominternin taktiikka ja strategia, laati erikoiset päätökset taistelusta sotaa ja sodanvaaraa vastaan ja myöskin kumouksellisesta liikkeestä siirto- ja puolsiirtomaissa.

Perustavana aatoksena Kominternin II kongressin hyväksymissä leniniläisissä teeseissä kansallisuus- ja siirtomaakysymyksistä, oli sorrettujen ja sortavien kansojen välisen eron määrittely. 8 vuoden kuluessa II kongressin jälkeen Kominternille kertyneen runsaan kokemuksen perusteella saattoi VI kongressi määrittellä siirto- ja puolsiirtomaakansojen yleisen strategian ja taistelutaktiikan sekä ne menettelytavat, joilla kansallinen vallankumoustaistelu imperialismia vastaan kytetään luokkataisteluunkapitalismin maissa.

34. Kominternin sisäistä tilaa arvioidessaan lähti VI kongressi siitä perusväittämästä että „nykyään — kapitalismin osittaisen vakaantumisen pohjalla ja sosialidemokratian vaikutuksen yhteydessä — käy kommunistipuolueiden sisällä syrjäpyrintöjen päälinja oikealle oikeasta poliittisesta linjasta“. Sa-

malla kongressi korosti sitä, että oikeistolaiset syrjäpyrkimykset ovat erikoisen vaarallisia nyt, kun on olemassa vahvoja sosdem. puolueita, ja taistelu niitä vastaan pitää asettaa ensitilalle. Taistelu oikeistolaisia syrjäpyrintöjä vastaan edellyttää, VI kongressin ajatuksen mukaan, myöskin „järjestelmällistä taistelua oikeistovirtauksiin sovittelevaa suhtaantumista vastaan kommunististen puolueiden sisällä“. VI kongressin jälkeen kuluneet kuukaudet ovat osoittaneet kongressin päätökset aivan oikeiksi. Useissa maissa havaitsimme, räikeämpänä taikka lievempänä ilmaistussa muodossa, pyrkimyksiä kapitalistisen vakaantumisen voiman ja kestävyuden liioteluun, kapitalistisen järkipäristytämisen varjopuolien unohtamiseen (työvoiman hirvittävä haaskaus, työttömyys, työpalkan pienentäminen, työpäivän pidentäminen jne.) SSSR:ssä suoritetun sosialistisen rakennustyön merkityksen väheksymiseen ja viimein niiden suurten ristiriitojen väheksymiseen, jotka luovat edellytykset korkeammalle kapitalismin yleisen pulan kehitysetapille.

Saksassa näemme Brandlerin ja Thalheimerin, v. 1923 tappion sankarien, järjestämän avoimen sotaretken Kominternin VI kongressin päätöksiä vastaan. Toisissa maissa esiintyvät nämä pyrkimykset lievemässä muodossa. Samalla näemme horjuvia ja haparoivia ryhmiä, jotka pyrkivät istuttamaan Kominternin osastoihin ja koko Kominterniin sovittelevaa suhtaantumista näihin syrjäpyrintöihin. VI kongressi julisti sodan paitsi avoimesti oikeistolaisiasyrjäpyrintöjä vastaan, myöskin niihin sovittelevaa suhtaantumista vastaan.

35. „Kansainvälisenä bolshevistisena järjestönä on Komintern ensi päivistään alkaen käynyt säälimättöä taistelua paitsi oikeistolaista opportunistia vastaan, myöskin ultravasemmistolaisia syrjäpyrkimyksiä vastaan, jotka useinkin ovat vain opportunistin nurja puoli“

(KI: V kongressin päätöksestä). Kominternin koko 10 vuoden historia toteaa oikeaksi tämän V kongressin määritelmän. Kuluneiden 10 vuoden aikana olemme usein saaneet todeta kuinka „vasemmistolaiset„ ja oikeistolaiset ovat liittyneet yhteen yhdessä taistellakseen Kominternia vastaan, ja lopulta luisuneet sosiaalireformismin suohon.

Erikoisen kuvaava on trotskismien kohtalo taistelussa Kominternia vastaan. V. 1923, heti Saksan tappion jälkeen, jolloin kapitalistisesta vakaantumisesta vasta alkoi näkyä eräitä merkkejä, nousee Trotski avoimeen taisteluun leninismii vastaan. V kongressissa 1924 Trotski vältti taistelua, mutta se ei estänyt V kongressia jo silloin tuomitsemasta trotskismia pikkuporvarillisena syrjäpyrintönä. V kongressin ja VI täysistunnon välisenä aikana— kapitalismin menestyksellisen vakaantumisen aikana—alkaa trotskismi muovautua kansainväliseksi kommunistivastaiseksi virtaukseksi. Kominternin V täysistunto luonnehti trotskismien puolmenshevistiseksi suunnaksi NKP(b):ssä ja ilmeisen opportunistiseksi suunnaksi Kominternissa. Tämä opportunistinen suunta verhoutui kyllä vasemmistolaisiin fraaseihin, mikä ei kuitenkaan estänyt kansainvälistä trotskismia turmeltumasta avoimen vastavallankumoukselliseksi, joka taistelee sekä ensimmäistä sosialistista valtiota että myös koko Kommunistista Internationaalea vastaan.

VI kongressi veti rajaviivan taistelussa trotskilaista oppositioonaa vastaan lausuen, että „trotskilainen ryhmä on „lipunut“ menshevismien kannalle ja objektiivisesti muuttunut taisteluelimeksi neuvostovaltaa vastaan“.

36. Kominternin VI kongressi sisältyy kansainvälisen kumoustaistelun historiaan kongressina, joka on aseistanut maailman proletariaatin taisteluohjelmalla proletariaatin

maailmandiktatuurin puolesta, maailman kommunismin puolesta. Tämä ohjelma perustuu Marxin- Leninin oppiin ja olenoi koko työväenluokan kumoustaistelun suuremman kokemuksen echartisteista aina Kantonnin sankareihin saakka. VI kongressin jälkeen tiivistää kansainvälisen proletarisen armeijan paitsi yhtenäinen taktiikka, jonka perusteet lasi jo Lenin, paitsi yhteinen järjestö, joka syntyi vallankumouksien ja sotien tuloa ja karaistui suurissa taisteluissa, myöskin yhtenäinen ohjelma, jota on pidettävä selvästi määriteltynä ja suppeasti esitettynä „voittamisen oppina“ kumouksellisessa luokkataistelussa.

Kommunistisen Internationaalen ohjelmasta on tuleva tien viitoittaja „miljoonien sorrettujen taistelussa sortajia vastaan, proletaristen joukkojen taistelussa, valkoisten, keltaisten ja mustien raatajien taistelussa; kuumassa vyöhykkeessä ja maapallon kaukaisilla kulmakunnilla: tehtaissa ja plantaasheilla, kaivoksissa ja rautateilla, metsissä ja aavoilla aroilla,—kaikkialla missä luokkataistelua käydään“ (VI kongressin manifestista). Se toisiasia, että Komintern on voinut hyväksyä kumoustaistelulle yhtenäisen ohjelman, taistelulle jonka areenana on koko maailma, se toisiasia on vakuuttavana todisteena Leninin perustaman Kolmannen Kansainvälisen Työväenyhdistyksen aatteellisesta voimasta.

37. 10 toimivuotensa aikana on Komintern kokenut nousun ja laskun vaiheita. Läpi koko 10 vuotisen historian käy punaisina lankoina kolme kehittyvää prosessia:

1) Kommunistiset puolueet lujittuvat, opetellen voittamisen tiedettä välittömästi taistelukentällä. Seuraten Leninin oppia liittävät ne itseensä työväenluokan parhaat edustajat, jotka ovat saaneet karkaisun ja tulleet tarkistetuiksi välittömästi tulilinjalla taistelussa imperialismin voimia vastaan. Viimeisessä kongres-

sisä edustetuista 59 puolueesta on kymmeniä maanalaisia, joita julmasti vainotaan, jopa usein fyysillisesti tuhotaan, mutta jotka lujin kourin edelleen pitävät pystyssä Kominternin taistelulippua valmentaan työväenjoukkoja tuleviin taisteluihin. Seuraten Marxin ja Leninin oppia puhdistavat kommunistipuolueettukan taistelun prosessissa itseään opportunistisesta roskasta kaikenlaisista sosialidemokraattisista jäteteistä ideologian, taktiikan ja organisatsioon alalla.

2) Kommunististen järjestöjen verkko laajenee levi-ten kaikille mantereille. Viimeisen kongressin edustajista oli yli sata Europan ulkopuolelta, niistä suuri enemmistö siirto- ja puolsiirtomaista. Kommunistit ovat johtaneet ja johtavat taisteluja Kiinassa ja Ranskassa, Saksassa ja Indonesiassa, Kolumbiassa ja Etelä - Afrikassa, Yhdysvalloissa ja Balkanin maissa, proletariaatin diktatuurin maassa ja fascistisen taantumuksen maissa.

3) Kaikki kommunistiset osastot yhtyvät ja yhä enemmän tiivistyvät yhtenäiseksi maailman puolueeksi. Villin faskistisen mielivallan maissa samoin kuin porvarillisen „demokratian“ maissa, siirtomaissa samoin kuin imperialistisissa maissa,—kaikkiällä toimivat Kommunistisen Internatsionaalen osastot maailman sosialistisen vallankumouksen uskollisina lipunkantajina. Koko kommunistinen armeija on yhtenäinen rautainen soturifalangi. Proletariaatin diktatuurin maassa johtavat he sosialistista rakennustyötä jännittyneessä taistelussa maailman imperialismia vastaan ja myös porvarillisia ja kapitalistisia aineksia vastaan itse neuvostojen maassa. Kapitalismin maissa johtavat he työväen taistelua kapitalismin sortoa vastaan, mobilisoivat työväkeä ja valmentavat sitä viimeisiin ratkaiseviin ja voittoisiin otteluihin. Siirto- ja

puolsiirtomaissa johtavat he työväen luokkataistelua. Ovat eturiveissä kansallisessa kumoustaistelussa imperialismia vastaan. Aina ja kaikkialla toimivat he maailman yhtenäisen leniniläisen kommunistisen puolueen jäseninä.

38. Kuluneen vuosikymmenen kokemusten vahvistamana käy Kommunistinen Internatsionaale varmana tulevia taisteluja kohden. Nämä taistelut kehkeytyvät ja lähenevät tavattoman nopeasti. Imperialismi valmistee vastavallankumouksellista sotaa SSSR:ää vastaan. Työläiset samoin kuin sorretut joukot siirto- ja puolsiirtomaissa valmistuvat Kominternin johdolla aktiivisesti puolustamaan ensimmäistä sosialistista valtiota—kaikkien raatajien isänmaata. Samaan aikaan valmistelevat imperialistit imperialististen sotien uutta vuoroa. Työväki ja työtätekevät joukot valmistuvat Kommunistisen Internatsionaalen tunnussanoilla muutamaan imperialistisen sodan kansalaissodaksi. Kaikissa kapitalistisissa maissa kasvaa proletariaatin joukkojen aktiivisuus, jotka siirtyvät puolustustaisteluista hyökkäystaisteluihin. Kommunistiset puolueet tekevät sitkeästi työtä pysyäkseen näiden taistelujen johdossa, ohjatakseen ne voiton tielle. Proletariaatin diktatuurin maassa toteuttaa työväenluokka, nojautuen maalaisköyhälistöön ja liitossa työtätekevän talonpoikaiston pääjoukon kanssa, teollistamisen ohjelmaa taistellen luokkavihollisiaan vastaan. Siirto- ja puolsiirtomaissa on kypsymässä kansallisen kumousliikkeen uusi voimakas nousu; Kommunistinen Internatsionaale työskentelee sitkeästi ja väsymättömästi yhdistääkseen erilisinä vyöryinä käyvän taistelun yhtenäiseksi voitokkaaksi taisteluksi imperialismin sortoa vastaan, proletariaatin maailman diktatuurin puolesta, maailman kommunismin puolesta.

V. I. Lenin. Luento valtiosta.

Tämän luennon, joka on erinomainen näyte vaikean valtiokysymyksen kansantajuudesta esittämisestä, piti Lenin heinäk. 11 p. v. 1919 neuvostotyöntekijäin k. skuskoulussa (näin nimitettiin silloin Sverdlovin yliopistoa). Kuten Leninin omista sanoista näkyy, ei hän aikonut rajoittaa yhteen luentoonsa. Tämä ensimmäinen luento jäi kuitenkin ainoaksi.

Luennolle tässä annettu otsikko vastaa täydellehen luennon sisältöä, mutta alkuperäisessä pikakirjoitusjäljennöksessä on otsikkona: Valtio-oikeus. Tällainen oli nähtävästi aiotun luentosarjan teema. Mutta koska Lenin tässä ensimmäisessä luennossaan puhuu ainoastaan valtiosta, eikä ollenkaan kosketele kysymystä oikeudesta, niin pidimme tarpeellisena vastaavasti muuttaa otsikkoa.

Tässä julkaistaan täydellisenä koneella kirjoitettu pikakirjoitusteksti. Tekijä ei ole pikakirjoitusta korjannut. Pikakirjoitus on hyvin huolitellen tehty eikä sisällä mitään vakavia tyyllillisiä virheitä. Vain pieni määrä ilmeisiä kirjoitusvirheitä on pitänyt korjata.

Lenin-instituutti.

Toverit, tämänpäiväisen keskustelumme esineenä sen suunnitelman mukaan, mikä meille on hyväksytty ja mikä minulle on ilmoitettu, on kysymys valtiosta. En tiedä kuinka hyvin te jo tämän kysymyksen tunnette. Ellen erehdy, ovat kurssinne vastikään alkaneet, ja te joudutte ensi kertaa järjestelmällisesti käsittelemään tätä kysymystä. Jos näin on, niin on hyvin mahdollista, että ensimmäisessä luennossa tästä vaikeasta kysymyksestä en onnistu saamaan esitystäni kyllin selväksi ja monille kuulijoista ymmärrettäväksi. Jos näin kävisi niin pyydän, ettette sen vuoksi olisi levottomia, sillä kysymys valtiosta on kaikkein mutkikkaimpia ja vaikeimpia kysymyksiä, ja kenties juuri tätä kysymystä ovat porvarilliset oppineet, kirjailijat ja filosootit kaikkein eniten sotkeneet. Siksi ei milloinkaan pidä odottaa, että lyhyessä keskustelussa, yhdellä kerralla voitaisiin tämä kysymys täydellisesti selvittää. Ensimmäisen keskustelun jälkeen pitää merkitä käsittämättömiksi tai epäselviksi jääneet kohdat, jotta niihin

palattaisiin toisen, kolmannen ja neljännen kerran, jotta käsittämättömäksi jäänyttä täydennettäisiin ja selvitetäisiin myöhemmin sekä lukemalla että luennoilla ja keskusteluilla.

Toivon että voimme kokoontua vielä kerran, ja silloin kaikkientäydentävien kysymyksiä johdosta voimme vaihtaa mielipiteitä ja tarkistaa, mikä on jäänyt epäselvimmäksi. Toivon myöskin että keskustelujen ja luentojen lisäksi varaatte jonkun ajan lukeaksenne edes muutamia Marxin ja Engelsin pääteoksista. Epäilemättä löydätte nämä pääteokset kirjallisuushaemistosta ja niiden oppivälineiden joukosta, joita neuvosto- ja puoluekoulun osanottajille on meillä olevaan kirjastoon varattu, ja vaikka taaskin jotakin toveria heti alussa pelottaa esityksen vaikeus, niin täytyy jälleen varottaa, että siitä ei pidä hämmästyä, että ensi kertaa lukiessa käsittämättömäksi jääneen ymmärtää toistamiseen lukiessaan taikka silloin, kun myöhemmin käynte kysymykseen käsiksi hieman toiselta puo-

lelta, sillä, toistan sen vielä kerran, kysymys on niin mutkikas ja porvarillisten oppineiden ja kirjailijain niin pahasti sotkema, että jokaisen ihmisen, joka tahtoo tätä kysymystä vakavasti harkita ja sen itsenäisesti omaksua, pitää käsitellä sitä useampaan kertaan, yhä uudelleen palata siihen ja yhä uudelleen miettiä sitä eri puolilta päästäkseen selvään ja varmaan käsitykseen. Ja yhä uudelleen palaaminen tähän kysymykseen on teille sitäkin helpompaa, kun tämä on koko politiikan sellainen perustava, sellainen ydinkysymys, että te rauhallisimpinakin aikoina, ettekä ainoastaan tällaisena myrskynä, kumouksellisena aikana, jota nyt elämme, joka päivä jokaisessa lehdessä jokaisen taloudellisen tai poliittisen kysymyksen yhteydessä aina törmäätte kysymykseen: mitä on valtio, mikä sen olemus ja mikä sen merkitys, ja mikä on meidän puolueemme. kapitalismin kukistamisen puolesta taistelevan puolueen, kommunistien puolueen suhde valtioon,—joka päivä palaatte te syystä tai toisesta tähän kysymykseen. Ja kaikkein tärkeintä on se, että te kaikista luvuistanne, keskusteluista ja valtiosta kuulemistanne luennoista itse saisitte tämän kysymyksen itsenäisen käsittelytaidon, sillä tämä kysymys tulee vastaan niin perin erilaisten aiheiden johdosta, jokaisen pienenkin kysymyksen yhteydessä, niin odottamattomissa yhteyksissä, keskusteluissa ja väittelyissä vastustajien kanssa,—vasta sitten kun opitte itsenäisesti käsittelemään tätä kysymystä, vasta sitten voitte pitää itseänne kyllin varmoina vakaumuksissanne ja riittävällä menestyksellä puolustaa niitä kenen edessä tahansa ja milloin tahansa.

Näiden pienten huomautuksien jälkeen siirryn itse kysymykseen, mitä on valtio, kuinka se on syntynyt ja millaisen pääpiirteissään pitää olla työväenluokan puolueen suhteen valtioon, kommunistien puo-

lueen, joka taistelee kapitalismin täydellisen kukistamisen puolesta.

Puhuin jo siitä, että tuskin löytyy toista kysymystä, jota porvarillisen tieteen, filosofian, oikeusopin, poliittisen tieteen ja sanomalehtitoimen edustajat olisivat tarkoituksellisesti ja tarkoituksettomasti niin pahasti sotkeneet, kuin kysymys valtiosta. Hyvin usein sotkeaan tämä kysymys yhä vielä uskonnollisiin kysymyksiin, eivät ainoastaan uskonnollisten oppien edustajat (heiltähän sitä luonnollisesti voi odottaakin), vaan myöskin sellaiset ihmiset, jotka pitävät itseään vapaina uskonnollisista ennakkoluuloista, sekoittavat erikoiskysymyksen valtiosta kysymyksiin uskonnosta ja yrittävät rakentaa useinkin monimutkaisen, aatteellisine filosoofisine käsittelytapoineen ja perusteluineen, opin että valtio on jotain jumalallista, jotain yliluonnollista, että se on jokin voima, jolla ihmiskunta on elänyt, ja joka tuo mukanaan ihmiselle ulkopuolelta annettua, se voima on jumalallista alkuperää. Ja täytyy sanoa, että tämä oppi on niin kiinteästi kytketty riistäjäluokkien—kartanoherrojen ja kapitalistien—etuihin, niin hyvin palvelee niiden etuja, on niin syvästi kyllästyttänyt kaikki tottumukset, kaikki katso- mukset, herrojen porvarillisten edustajien koko tieteen, että sen jätettä tapaatte joka askeleella aina menshevikkien ja eserrien valtiokäsitykseen saakka, menshevikkien ja eserrien jotka kiukustuneina kieltävät sen ajatuksenkin, että he ovat uskonnollisten ennakkoluulojen pauloissa, ja ovat vakuutettuja siitä että voivat selväpäisesti tarkastella valtiota. Tämä kysymys on näin pahasti sotkettu ja mutkistettu sentähden, että se koskee luokkien etuja enemmän kuin mikään muu kysymys (lukuunottamatta taloustieteen perusteita). Oppi valtiosta oikeuttaa yhteiskunnalliset etuoikeudet, oikeuttaa riiston olemassaolon, oikeuttaa kapitalismin olemassa-

olon,—sen vuoksi on mitä suurin virhe odottaa tässä kysymyksessä puolueettomuutta, käsitellä tässä kysymyksessä asiaa niin että ihmiset, jotka pretendoivat tieteellisyyttä, voisivat tässä muka antaa teille puhtaan tieteen näkökannan. Kysymyksessä valtiosta, opissa valtiosta, te näette aina, kun tutustutte kysymykseen ja syvennytte siihen riittävästi, näette aina eri luokkien taistelun keskenään, taistelun joka heijastuu taikka saa ilmauksensa valtiokäsityksien taistelussa, valtion osuuden ja merkityksen arvioissa.

Voidaksemme mahdollisimman tieteellisellä tavalla käydä tätä kysymystä käsittelemään, täytyy heittää edes pikainen historiallinen silmäys siihen, kuinka valtio on syntynyt ja kuinka se on kehittynyt. Yhteiskuntatieteen kysymyksessä on kaikkein varmintä ja välttämättömintä, jotta todella saisi tämän kysymyksen oikean käsittelytottumuksen eikä ekseyisi pikkuseikkoihin taikka taistelevien mielipiteiden valtavaan moninaisuuteen, kaikkein tärkeintä voidakseen käydä tätä kysymystä käsittelemään tieteelliseltä kannalta, on se ettei unohda perustavaa historiallista yhteyttä, että katselee jokaista kysymystä siltä kannalta, kuinka määrätty ilmiö historiassa on syntynyt, minkä pääetappien kautta tämä ilmiö kehityksessään on kulkenut, ja tämän kehityksen kannalta tarkastaa, mitä tästä ilmiöstä nyt on tullut.

Toivon että te valtiokysymyksen yhteydessä tutustutte Engelsin teokseen „Perheen, yksityisomistuksen ja valtion alkuperä“. Tämä on yksi nykyisen sosialismin perustavista teoksista, jossa jokaiseen lauseeseen voi suhtautua luottamuksella, luottamuksella että yksikään lause ei ole sanottu umpimähkään, vaan on kirjoitettu valtavan historiallisen ja poliittisen ainehaston perusteella. Epäilemättä eivät kaikki osat tässä teoksessa ole yhtä helpotajuisesti, ymmärrettävästi esitetyt: muutamat

edellyttävät jo ihmistä, jolla on vissit historialliset ja taloudelliset tiedot. Mutta taaskin sanon: ei pidä olla levoton sen vuoksi, että tätä teosta ei heti lukiessaan ymmärrä. Ensi lukemallaan tuskin yksikään ihminen milloinkaan kaikkea ymmärtää. Mutta palatessanne siihen myöhemmin, kun harrastus herää, te tulette ymmärtämään suurimman osan siitä, jollette aivan kokonaan. Muistutan tästä historiasta sen vuoksi, että se antaa oikean tavan kysymyksen käsittelyä varten mainituissa suhteissa. Se alkaa historiallisesta katsauksesta, kuinka valtio on syntynyt.

Voidakseen oikein käydä käsittelemään tätä kysymystä, samoin kuin jokaistakin kysymystä, kuten esimerkiksi kysymystä kapitalismin synnystä, riistoa ihmisten välillä, sosialismia, sitä kuinka sosialismi ilmestyi, mitkä ehdot sen synnyttivät,—jokaista tällaista kysymystä voidaan varmasti, luottamuksella ryhtyä käsittelemään vasta heitettyään historiallisen katsauksen sen koko kehitykseen. Tässä kysymyksessä pitää lähinnä kiinnittää huomiota siihen, että valtio ei ole aina ollut olemassa, oli aika jolloin valtiota ei ollut. Se ilmestyy siellä ja silloin, missä ja milloin ilmenee yhteiskunnan jakaantuminen luokkiin, silloin kun ilmestyvät riistäjät ja riistetyt.

Siihen saakka kunnes syntyi ensimmäinen riiston muoto, luokkiin—orjanomistajiin ja orjiin—jakaantumisen ensimmäinen muoto, siihen asti oli vielä olemassa patriarkallinen perhe eli, kuten sitä toisinaan nimitetään, klaaniperhe (klaani=sukupolvi, suku, jolloin ihmiset elivät suvuttain, sukupolvittain), ja näiden alkuperäisten aikojen jälkiä on melko selvästi säilynyt monien alkuperäisten kansojen elämäntavoissa, ja jos otatte minkä tahansa teoksen alkuperäisestä kulttuurista, niin aina kohtaatte enemmän tai vähemmän määriteltyä kuvailua ja viittauksia,

muistutuksia siitä, että on ollut aika, joka enemmän tai vähemmän muistuttaa alkuperäistä kommunismia, jolloin yht-iskunta ei ollut jakaantunut orjanomistajiin ja orjiin. Ja silloin ei ollut valtiota, ei ollut erikoista koneistoa väkivallan järjestelmällistä käyttöä ja ihmisten väkivalloin alistamista varten. Tällaista koneistoa juuri nimitetään valtioksi.

Alkuperäisessä yhteiskunnassa, jolloin ihmiset elivät pieninä sukuina ollen vielä kaikkein alhaisimmilla kehityksen asteilla, lähellä viljelyn tilaa, aikana josta muutamat vuosituhat erottavat nykyisen sivistyneen ihmiskunnan, — tuona aikana ei nähdä valtion olemassaolon tunnusmerkkejä. Näemme tapojen valta-ajan, auktoriteetin, kunnioituksen, vallan, jota suvun vanhimmat nauttivat, näemme että tuo valta tunnustettiin toisinaan naisille—naisen asema ei silloin ollut sellainen oikeudeton ja sorrettu asema kuin nykyään—mutta missään emme näe erikoista sellaisten ihmisten luokkaa, jotka erottuvat hallitsemaan muita ja järjestelmällisesti hallitakseen pitämään vakituisesti käsissään määrättyä pakotuskoneistoa, väkivaltakoneistoa, jollaisena nykyään ovat, kuten kaikki ymmärrätte, aseelliset sotajoukot, vankilat ja muut vieraan tahdon väkivalloin alistamisen välineet, — se mikä muodostaa valtion olemuksen.

Jos erotamme ne n.k. uskonnolliset opit, viekkaat temput, filosofiset rakennelmat, ne erilaiset mielipiteet, joita porvarilliset oppineet kyhäelivät, ja etsimme asian todellisen ytimen, niin näemme, että valtio on nimenomaan tällainen inhimillisestä yhteiskunnasta erottunut hallintakoneisto. Kun ilmestyy tällainen erikoinen ihmisryhmä, jonka tehtävänä on vain hallitseminen ja joka hallintaa varten tarvitsee erikoista pakotuskoneistoa, vieraan tahdon väkivalloin alistamiskoneistoa—vankiloita, erikoisia ihmisjouk-

koja, sotaväkeä jne.—silloin ilmestyy valtio.

Mutta oli aika, jolloin valtiota ei ollut, jolloin yleistä yhteyttä, itse yhteiskuntaa, kuria ja työjärjestystä piti yllä tottumuksen ja perinnäistapojen voima, auktoriteetti oli kunnioitus, jota nauttivat suvun vanhimmat taikka naiset, joilla noihin aikoihin oli usein jopa korkeampi asema kuin miehilla, eikä ainoastaan tasaoikeudellinen asema, ja jolloin ei ollut erikoista ihmisjoukkoa, specialisteja hallintaa varten. Historia osoittaa, että valtio erikoisena ihmisten pakottamiskoneistona on syntynyt ainoastaan siellä ja silloin, missä yhteiskunta on jakaantunut luokkiin—siis jakaantunut sellaisiin ihmisryhmiin, joista toiset voivat vakituisesti anastaa toisten työn tulokset, missä toinen riistää toista.

Ja tämä yhteiskunnan jakaantuminen luokkiin historiassa on oleva edessämme aina selvänä, perustavana tosiasiana; kaikkien ihmis-yhteiskuntien kehityksen tosiasia vuosituhsien ajalta poikkeuksetta kaikissa maissa näyttää meille yleisen lainmukaisuuden, tämän kehityksen järjestyksen sellaisena, että aluksi meillä on yhteiskunta ilman luokkia—alkuperäinen patriarkallinen, alkuperäinen, yhteiskunta, jossa ei ollut ylimystöä, sitten on meillä yhteiskunta, joka perustui orjuuteen, orjanomistajain yhteiskunta. Kaiken tämän kautta on kulkenut koko nykyään sivistynyt Europa—orjuus oli täysin vallitsevana 2 tuhatta vuotta sitten. Tämän kautta on kulkenut valtava enemmistö muiden manosten kansoista. Kaikkein kehittymättömmillä kansoilla on orjuuden jätteitä jäljellä yhä vielä, ja orjuuden laitoksi löydät esim. Afrikassa vielä rytkin Orjanomistajat ja orjat—siinä ensimmäinen suuri luokkakako. Ensimmäisen ryhmän hallussa eivät olleet ainoastaan tuotantovälineet, maat ja aseet, niin heikkoja ja alkuperäisiä kuin ne silloin olivatkin,—se omisti myöskin

ihmiset. Tätä ryhmää on nimitetty orjanomistajiksi, ja niitä ihmisiä, jotka tekivät työn ja antoivat työvoiman toisille, niitä on nimitetty orjiksi.

Tätä muotoa seurasi historiassa toinen muoto: maaorjuus. Kehittyessään muuttui orjuus useimmissa maissa maaorjuudeksi. Yhteiskunnan perusjaoksi tuli: kartanoherrat ja maaorja-talonpojat. Näiden välisten suhteiden muoto oli muuttunut. Orjanomistajat olivat pitäneet orjia omaisuutenaan, laki oli tämän käsityksen vahvistanut ja pitänyt orjia esineenä, joka on täydellisesti orjanomistajan vallassa ja käytettävissä. Maaorjatalonpojan suhteen jäi jälle luokkasorto, riippuvaisuus, mutta kartanoherran ei katsottu omistavan talonpoikaa samoin kuin hän omisti onkun esineen, hänellä oli vain oikeus talonpojan työhön ja oikeus pakottaa talonpoika suorittamaan vissit velvoitukset. Kuten te kaikki tiedätte, ei maaorjuus käytännössä mitenkään eronnut orjuudesta, varsinkaan Venäjällä, jossa maaorjuus kaikkein kauimmin säilyi ja oli saanut kaikkein karkeimmat muotonsa.

Edelleen, sitä mukaa kuin kauppa kehittyi, sitä mukaa kuin maailmanmarkkinat syntyivät, sitä mukaa kuin rahan käyttö kehittyi, syntyi maaorjuuden yhteiskunnassa uusi luokka, kapitalistien luokka. Tavara, tavarain vaihdosta, rahan vallan synnyistä syntyi pääoman valta. XVIII vuosisadan kuluessa, XVIII vuosisadan lopulta alkaen, XIX vuosisadan kuluessa tapahtui vallankumouksia kautta koko maailman. Maaorjuus tungettiin pois Länsi-Euroopan kaikista maista. Kaikkein myöhemmin tapahtui tämä Venäjällä. V. 1861 tapahtui Venäjälläkin mullistus, jonka seurauksena oli toisen yhteiskuntamuodon tulo toisen tilalle—maaorjuuden tilalle tuli kapitalismi, jonka aikana luokkajako jäi olemaan, jäivät jälle erinäiset maaorjuuden jäljet ja jätteet, mutta

perusteiltaan sai luokkajako toisen muodon.

Pääoman omistajat, maan omistajat, tehtaiden omistajat ovat kaikissa kapitalistisissa valtioissa olleet ja ovat väestön mitättömänä vähemmistönä, joka täydelleen määräälee koko kansan työstä, ja siis pitää määräysvaltansa, sortonsa alaisena, riistää koko työväen massaa, josta enemmistö on proletaareja, palkkatyöläisiä, jotka tuotantoprosessissa saavat elämisvälineensä ainoastaan työkäsiensä myynnistä. Työvoima useimmissa tapauksissa ja talonpoikaista aina, hajallaan ja sorrettuina jo maaorjuuden aikana, muutuivat osaksi—enemmistö—proletaareiksi, osaksi—vähemmistö—varakkaaksi talonpoikaistoksi, joka itse palkkasi työläisiä ja josta tuli maalaisporvaristoa.

Aina on teidän pidettävä mielessä tämä perustava tosiasia, yhteiskunnan siirtyminen alkuperäisistä orjuuden muodoista maaorjuuteen ja vihdoin kapitalismiin, sillä vain muistamalla tämän perustavan siirtymisen, vain asettamalla näihin pääpuitteisiin kaikki poliittiset opit te kykenette oikein arvioimaan nämä opit ja ottamaan selon siitä, mihin ne kuuluvat, sillä jokainen näistä ihmiskunnan historian suurista aikakausista—orjuuden, maaorjuuden ja kapitalistinen aikakausi—käsittää kymmeniä ja satoja vuossatoja ja tarjoaa suuren määrän poliittisia muotoja, erilaisia poliittisia oppeja, mielipiteitä, vallankumouksia,—ja tästä tavattomasta kirjavuudesta ja valtavasta moninaisuudesta, joka erikoisesti on kytkeytyneenä yhteen porvarillisten poliitikkojen ja oppineiden valtiollisten, filosofisten ym oppien kanssa, voitte päästä selville ainoastaan siinä tapauksessa, jos tiukasti pidätte johtavana päälankana tätä yhteiskunnan jakaantumista luokkiin, luokkavallan muotojen muuttumista, ja tältä kannalta otatte selkoa kaikista yhteiskunnallisista kysymyksistä, taloudellisista, poliit-

tisista, henkisistä, uskonnollisista jne.

Jos tämän perustavan jaon kannalta katselette valtiota, niin näette, että, kuten jo sanoin, ennen yhteiskunnan jakaantumista luokkiin ei ollut myöskään valtiota. Sitä mukaa kuin yhteiskunnan luokkajako syntyy ja lujittuu, sitä mukaa kuin syntyy luokkayhteiskunta, sitä mukaa syntyy ja lujittuu myös valtio. Ihmiskunnan historiassa on ollut kymmeniä ja satoja maita, jotka ovat kokeneet ja kokevat nyt orjuutta, maaorjuutta ja kapitalismia. Aina näette valtion syntyvän kaikissa niissä, huolimatta valtavista historiallisista muutoksista, joita on tapahtunut, huolimatta kaikista poliittisista käänteistä ja kaikista vallankumouksista, jotka ovat yhtyneet tähän ihmiskunnan kehitykseen, siirtymiseen orjuudesta maaorjuuden kautta kapitalismiin ja nykyiseen yleismaailmalliseen taisteluun kapitalismia vastaan. Valtio on aina ollut määrätty koneisto, joka on erotunut yhteiskunnasta ja muodostunut sellaisista ihmisistä, joiden tehtävänä on ollut yksinomaan tai miltei yksinomaan tai pääasiassa hallitseminen. Ihmiset jakaantuvat spesialisteihin hallinnan alalla ja hallitaviin. Niihin, jotka kohoavat yhteiskunnan yläpuolelle ja joita sanotaan hallitsijoiksi, valtion edustajiksi. Tämä koneisto, tämä niiden ihmisten ryhmä, jotka hallitsevat muita, on aina kerännyt käsiinsä määrätyn pakottamiskoneiston, fyysillisen voimakoneiston, — samantekevää, ilmeneekö tämä väkivalta ihmisiä kohtaan alkuperäisenä nuijana, taikka orjuuden aikoina jo täydellisempänä aseistuksena, taikka tuliaseena, joka ilmestyi keskiajalla, taikka vihdoin nykyaikaisena aseistuksena, joka XX vuossadalla on päässyt teknillisiin ihmesaavutuksiin, kokonaan perustuu nykyaikaisen tekniikan viimeisiin ihmeisiin. Väkivalan otteet ovat muuttuneet, mutta aina, kun on ollut valtio, aina on

jokaisessa yhteiskunnassa ollut ryhmä ihmisiä, jotka ovat hallinneet, komentaneet, olleet vallassa, ja joilla vallan säilyttämistä varten on ollut käsissään fyysillisen pakotuksen koneisto, väkivallan koneisto, sellainen aseistus, mikä on vastannut kunkin aikakauden teknillistä tasoa. Tarkastelemalla näitä yleisiä ilmiöitä, esittämällä kysymyksen, miksi valtiota ei ollut silloin, kun ei ollut luokkia, kun ei ollut riistäjiä ja riistettyjä, ja miksi se syntyi silloin kun luokat syntyivät, — ainoastaan tällä tavalla löydämme määritellyn vastauksen kysymykseen valtion olemuksesta ja sen merkityksestä.

Valtio on toisen luokan koneisto säilyttäöksensä vallan toisen luokan yli. Silloin kun yhteiskunnassa ei ollut luokkia, kun ihmiset ennen orjuuden aikaa työskentelivät alkuperäisissä suuremman tasa-arvoisuuden oloissa, aikana jolloin työn tuottavaisuus oli hyvin vähäinen, jolloin alkuperäinen ihminen vaivoin sai hankituksi kaikkein karkeimpaan alkuperäiseen olemassaoloon välttämättömät välineet, silloin ei syntynyt eikä voinut syntyä myöskään erikoista sellaisen ihmisten ryhmää, jotka vasiten ovat erottuneet hallitsemaan koko muuta yhteiskuntaa. Vasta sitten, kun ilmestyi yhteiskunnan luokkajaon ensimmäinen muoto, kun ilmestyi orjuus, kun määrätty ihmisloukka, keskityttyään karkeisiin maanviljelystyön muotoihin, kykeni tuottamaan jonkunlaisen ylijäämän, kun tämä ylijäämä ei ollut ehdottoman välttämätön orjan kaikkein kurjinta olemassaoloa varten ja joutui orjanomistajan käsiin, kun näin tämän orjanomistajain luokan olemassaolo oli lujittunut, ja jotta se olisi lujittunut, kävi valtio välttämättömäksi.

Ja se syntyi—orjanomistajain valtio, koneisto, joka antoi orjanomistajain käsiin vallan, mahdollisuuden hallita kaikkia orjia. Sekä yhteiskunta että valtio oli silloin paljon pienempi kuin nyt, sillä oli verrat-

tomasti heikompi yhteyskoneisto, — ei ollut silloin nykyisiä yhteysvälineitä. Vuoret, joet ja meret olivat paljon suurempia esteitä kuin nyt, ja valtion muodostuminen kävi paljon ahtaammissa maantieteellisissä puitteissa. Teknillisesti heikko valtiokoneisto palveli melko pienelle alueelle ulottuvaa valtiota ja ahdasta toimintopiiriä. Ei ollut koneistoa, joka olisi pakottanut orjat pysymään orjina, pitänyt yhteiskunnan toisen osan toisen osan pakotuksen ja sarron alaisena. Ilman vakinaista pakotuskoneistoa ei voida pakottaa yhteiskunnan toista osaa, enemmistöä, järjestelmällisesti tekemään työtä toisen osan hyväksi. Tätä koneistoa ei ollut niin kauan kuin ei ollut luokkia. Kun luokat syntyivät, niin kaikkialla ja aina yhdessä tämän jaon kasvun ja lujittumisen kanssa on syntynyt erikoinen laitos: valtio. Valtion muodot ovat olleet tavattoman erilaiset. Jo orjuuden aikoina on meillä hyvin erilaisia valtiomuotoja edistyneimmissä, silloisissa kulttuurisissa ja sivistysmaissa, esimerkiksi muinaisessa Kreikassa ja Roomassa, jotka kokonaan perustuivat orjuuteen. Jo silloin syntyi ero yksinvallan ja tasavallan, aristokratian ja demokratian välillä. Monarkia — yhden valtana, tasavalta — se jossa ei ole valitsematonta valtaa; aristokratia — suhteellisesti pienen vähemmistön valtana, demokratia — kansan valtana, (demokratia sanallisesti käännettynä Kreikan kielestä merkitsee: kansan valta). Nämä eroitukset syntyivät orjuuden aikana. Huolimatta näistä eroituksista oli orjuusaikojen valtio orjanomistajien valtio, olipa se sitten yksinvalta, taikka tasavalta, aristokraattinen taikka demokraattinen.

Jokaisessa vanhan ajan historian kurssissa kuunnellessamme luentoa kuulette puhuttavan taistelusta yksinvaltaisten ja tasavaltaisten valtioiden välillä, mutta perustavana oli se, että orjia ei pidetty ihmisinä; heitä ei pidetty edes ihmisinä, pu-

humattakaan siitä että heitä olisi pidetty kansalaisina. Rooman laki käsitteli heitä esineinä. Laki murhasta, puhumattakaan muista ihmisen persoonaa suojelevista laeista, ei koskenut orjia, se puolusti, ainoastaan orjanomistajia, ne olivat ainoat jotka tunnustettiin täysoikeudellisiksi kansalaisiksi. Mutta jos pystytettiin yksinvalta, niin se oli orjanomistajain yksinvalta; jos perustettiin tasavalta, niin se oli orjanomistajain tasavalta; kaikkia oikeuksia nauttivat orjanomistajat, mutta orjat olivat lain mukaan esineitä, niitä kohtaan sai tehdä millaista väkivaltaa tahansa, eipä edes orjan murhaamista pidetty rikoksena. Orjanomistajain tasavalta saattoi sisäisen järjestyksensä puolesta olla erilainen: aristokraattinen ja demokraattinen tasavalta. Aristokraattisessa tasavallassa otti vaaleihin osaa pieni määrä etuoikeutettuja, demokraattisessa tasavallassa ottivat vaaleihin osaa kaikki, mutta taaskin vain kaikki orjanomistajat, kaikki muut paitsi orjat. Tämä perustava seikka on pidettävä mielessä sentähden, että se parhaiten valaisee kysymystä valtiosta ja selvästi osoittaa sen olemuksen.

Valtio on toisen luokan kone toisen luokan sortamista varten, kone jolla yksi luokka pitää alistettuina muita luokkia. Koneen muoto on erilainen: orjanomistajain valtiossa on meillä aristokraattinen tasavalta tai vieläpä demokraattinenkin tasavalta, ja todellisuudessa ovat hallinnan muodot olleet sangen erilaiset, mutta asian ydin on pysynyt samana: orjilla ei ole ollut mitään oikeuksia, vaan he ovat pysyneet sorrettuna luokkana, heitä ei ole tunnustettu ihmisiksi. Samaa näemme myös maaorjuuden valtioissa.

Riiston muotojen muuttuminen muutti orjanomistajain valtion maaorjuuden valtioksi. Tällä oli valtava merkitys. Orjanomistajain yhteiskunnassa oli orja vailla kaikkia oikeuksia, häntä ei tunnustettu ihmiseksi;

maaorjuuden yhteiskunnassa oli talonpoika kiinnitettyä maahan. Maaorjuuden päätunnuksena oli se, että talonpoikaiston (talonpoikaisto oli silloin enemmistönä, kaupunkiväestöä oli perin vähän) katsottiin olevan maahan kiinnitetyn,—siitä myös itse käsite: maaorjuus, kiinnitysoikeus. Talonpoika sai tehdä määrätyn päivämäärän työtä omaksi hyväkseen sillä maapalstalla, jonka kartanoherralla oli hänelle antanut; toisen osan päivistään teki maaorja-talonpoika työtä herran hyväksi. Yhteiskunnan luokkaolemus säilyi: yhteiskunta rakentui edelleen luokkariistolle. Täysoikeudellisia saattoivat olla vain kartanoherrat, talonpoikia pidettiin oikeudettomina. Käytännössä erosi heidän asemansa hyvin heikosti orjan asemasta orjuuden valtiossa. Mutta kumminkin oli talonpoikain vapauttamiseen avautunut laajempi tie, koska maaorja-talonpoikaa ei pidetty kartanoherran suoranaisena omaisuutena. Talonpoika saattoi käyttää osan ajastaan omalla palstallaan, saattoi niin sanoaksemme jossain määrin kuulua itselleen, ja vaihdon, kauppasuhteiden kehityksen laajentuneen mahdollisuuden aikana maaorjuus yhä enemmän rappeutui, ja yhä enemmän laajeni talonpoikaiston vapauttamisen piiri. Maaorjuuden yhteiskunta on aina ollut monimutkaisempi kuin orjuuden yhteiskunta. Siinä oli suuri annos kaupan ja teollisuuden kehitystä, mikä jo silloin vei kapitalismiin. Keskiäikana oli maaorjuus vallitsevana. Siinäkin olivat valtion muodot erilaiset, siinäkin on meillä sekä yksinvalta että tasavalta, vaikkakin heikommin ilmenneinä; mutta aina tunnustettiin hallitseviksi vain kartanoherrat. Maaorja-talonpojilla ei ollut minkäänlaisia poliittisia oikeuksia.

Sekä orjuuden että maaorjuuden aikana ei pienen vähemmistön valta suuren ihmisenemmistön yli voi olla mahdollinen ilman pakotusta. Koko historia on täynnään sorrettujen

luokkien lakkaamattomia sorron kuskistamisyhteyksiä. Orjuuden historia tuntee monia vuosikymmeniäkin jatkuneita sotia orjuudesta vapautumisen puolesta. Muun muassa „spartakistien“ nimi, jonka nyt ovat ottaneet Saksan kommunistit — ainoa suuri puolue, joka todella taistelee kapitalismin iestä vastaan,—tuo nimi on otettu sen vuoksi että Spartakus oli huomattavimpia sankareita eräässä orjien suurimmista kapinoista noin 2000 vuotta sitten, jolloin Rooman näköjään kaikkivoipa, kokonaan orjuuteen perustuva maailmanvalta sai monien vuosien aikana järkyttäviä iskuja valtavalta orjien kapinalta, jotka aseistuiivat ja kerääntyivät Spartakuksen johdon alle muodostaen valtavan suuren armeijan. Lopulta heidät lyötiin, vangittiin, ja orjanomistajat heitä kiduttivat. Näitä kansalaissotia on käyty kautta koko luokkayhteiskunnan olemassaolon historian. Otin esimerkin eräästä suurimmista kansalaissodista orjuuden aikana. Koko maaorjuuden aika on täynnään pääasiassa talonpoikain alituksia kapinoita. Esimerkiksi Saksassa saavutti tämä taistelu kahden luokan, kartanoherrain ja maaorjain välillä keskiajalla hyvin suuren mitan ja muuttui talonpoikain kansalaissodaksi kartanoherron ja vastaan. Kaikki te tunnette esimerkkejä näistä talonpoikain monista kapinoista kartanoherron vastaan Venäjällä.

Voidakseen säilyttää valtansa täytyi kartanoherralla olla koneisto, joka pitäisi hänen alaisenaan valtavan ihmismäärän, alistaisi nämä ihmiset määrättyillä laeilla ja säädöksillä—ja kaikkien näiden lakien pääpyrkimyksenä oli kartanoherran vallan säilyttäminen maaorja-talonpojan yli. Tuo koneisto oli maaorjuuden valtio, joka esimerkiksi Venäjällä taikka aivan takapajuisissa Aasian maissa, joissa maaorjuus on vallinnut, näihin asti, — muodoltaan on se ollut erilainen—se on ollut joko tasavaltainen taikka yksinvaltai-

nen. Kun valtio oli yksinvaltainen, silloin tunnustettiin yhden valta; kun se oli tasavaltainen, silloin tunnustettiin suurempi tai pienempi kartanoherrojen yhteiskunnasta valittujen osallisuus valtaan,—näin oli maaorjuuden yhteiskunnassa. Maaorjuuden yhteiskunnassa oli luokkajako sellainen, että valtava enemmistö, maaorja-talonpoikaisto, oli täydelleen riippuvainen mitättömästä vähemmistöstä, kartanoherroista jotka omistivat maan.

Kaupan kehitys, tavaravaihdon kehitys johti uuden luokan, kapitalistien syntymiseen. Pääoma syntyi keskiajan lopulla, jolloin maailmankauppa Amerikan löydön jälkeen valtavasti kehittyi, jolloin jalometallien määrä suureni, jolloin hopea ja kulta tulivat vaihdon esineeksi, jolloin rahan kiertokulku teki mahdolliseksi valtaviin rikkauksien pitämisen yksissä käsissä. Hopea ja kulta tunnustettiin rikkaudeksi koko maailmassa. Kartanoherrain luokan taloudelliset voimat vähenivät ja uuden luokan, pääoman voima kehittyi. Yhteiskunnan uudelleen rakentaminen kävi sillä tavalla, että kaikista kansalaisista tuli ikäänkuin tasaveroisia, poistui entinen jako organomistajiin ja orjiin, kaikkia pidettiin tasa-arvoisina lain edessä riippumatta siitä, millainen pääoma kullakin on — omistiko maata yksityisomistuksen oikeudella vai oliko putipuhdas, jolla oli vain työkädet,— kaikki olivat tasa-arvoisia lain edessä. Laki suojelee yhtäläillä kaikkia, suojelee omaisuutta omistusoikeuden loukkauksilta sen massan puolelta, joka kun sillä ei ole mitään omaisuutta, kun sillä ei ole mitään muuta kuin omat kätensä, vähitellen kurjistuu köyhtyy ja muuttuu proletareiksi. Tällainen on kapitalistinen yhteiskunta.

En voi siihen yksityiskohtaisemmin pysähtyä. Te palaatte vielä tähän kysymykseen silloin, kun keskustellette puolueen ohjelmasta, — silloin saatte kuulla kapitalistisen yhteis-

kunnan luonnekuvauksen. Tämä yhteiskunta nousi vanhaa maaorjuutta vastaan. Mutta se oli vapautta vain sille, jolla on omaisuutta. Ja kun maaorjuus oli murskattu, mikä tapahtui XVIII vuossadan loppuun — XIX vuossadan alkuun mennessä (Venäjällä tämä tapahtui myöhemmin kuin muissa maissa, vasta v. 1861) silloin maaorjuuden valtion tilalle tuli kapitalistinen valtio, joka julistaa tunnussanakseen koko kansan vapauden, sanoo ilmaisevansa koko kansan tahdon, kieltää olevansa luokkayhteiskunta, ja siinä sosialistien, jotka taistelevat koko kansan vapauden puolesta, ja kapitalistisen valtion välillä kehittyi taistelu, joka käsittää koko maailman.

Ymmärtääkseen yleismaailmallista pääomaa vastaan nostetun taistelun, ymmärtääkseen kapitalistisen valtion olemuksen pitää muistaa, että kapitalistinen valtio noustessaan maaorjuuden valtiota vastaan kävi taisteluun tunnussanalla: vapaus. Maaorjuuden kumoaminen merkitsi kapitalistisen valtion edustajille vapautta ja teki palvelusta sikäli, mikäli maaorjuus tuli murretuksi ja talonpojat saivat mahdollisuuden hallita täytensä omaisuutenaan sitä maata, minne ostivat lunastuksen kautta taikka saivat veroperusteilla, — siihen ei valtio kiinnittänyt huomiota: se suojeli omaisuutta, olipa se syntynyt mitä tietä tahansa, koska se (valtio) nojautui yksityisomistukseen; talonpojat muuttuivat yksityisomistajiksi kaikissa nykyisissä sivistysvaltioissa. Valtio suojeli yksityisomistusta, ja siellä missä kartanoherra luovutti osan maasta talonpojalle, valtio hyvitte häntä lunastusmaksulla. Valtio ikäänkuin lausui: me suojelemme täydellistä yksityisomistusta ja antoi sille kaikkea tukea ja turvaa. Valtio tunnusti tämän omistusoikeuden jokaiselle kauppiaille ja tehtailijalle. Ja tämä yhteiskunta, joka perustuu yksityisomistukselle, pääoman vallalle, kaikkien omaisuudettomien työlläisten ja talonpoikaiston työtäteke-

vien joukkojen alistamiselle, —tämä yhteiskunta julisti hallitsevansa vapauden perusteella taistellensa maaorjuutta vastaan, se julisti omistuksen vapaaksi ja erikoisesti ylpeili siitä, että valtio muka on lakananut olemasta luokkavaltio.

Siitä huolimatta valtio pysyi koneena, joka auttaa kapitalisteja pitämään köyhintä talonpoikaista ja työväenluokkaa alistettuina, mutta ulkonaisesti oli se vapaa. Se julistaa yleisen vaalioikeuden, sen puolustajat, sananjulistajat, oppineet ja filosofit väittävät, että se ei ole luokkavaltio. Nytkin, kun sitä vastaan on alkanut sosialististen neuvostotasavaltojen taistelu, he syyttävät meitä, että me muka olemme vapauden rikkojia, että me rakennamme valtiota, joka perustuu toisten pakottamiseen, sortamiseen toisten puolelta mutta he edustavat yleiskansallista, demokraattista valtiota. Tämä kysymys valtiosta on nyt, sosialistisen vallankumouksen alkaessa koko maailmassa, ja nimenomaan vallankumouksen voittaessa muutamissa maissa nyt kun taistelu koko maailman pääomaa vastaan on erikoisesti kärjistynyt — nyt on kysymys valtiosta saanut kaikkein suurimman merkityksen ja voipa sanoa, siitä on tullut nykyajan kaikkein kipein kysymys kaikkien poliittisten kysymyksien ja kaikkien poliittisten riitojen polttopiste.

Otamme minkä puolueen tahansa Venäjällä taikka missä tahansa sivistyneemmässä maassa, — miltei kaikki poliittiset kiistat, erimielisyydet, mielipiteet pyörivät nyt valtiokäsitteen ympärillä: onko valtio kapitalistisessa maassa demokraattisessa tasavallassa —erikoisesti sellaisissa kuin Sveitsi ja Amerika, kaikkein vapaimmissa demokraattisissa tasavalloissa, onko valtio kansan tahdon ilmaus, yleiskansallisen ratkaisun synteesi, kansallisen tahdon ilmaus jne., —tai onko valtio sellainen kone, sitä varten, että kotimaiset kapitalistit voisivat pitää valtansa työvä-

enluokan ja talonpoikaiston yli. Tämä on peruskysymys, jonka ympärillä nyt koko maailmassa poliittiset kiistat pyörivät. Mitä jutellaan bolshevismista? Porvarillinen sanomalehdistö sätii bolshevikkeja, ette löydä yhtään lehteä, joka ei toistelisi yleensä käypää syytöstä bolshevikkeja vastaan, että he ovat kansavallan rikkojia. Jos menshevikit ja esserrät yksinkertaisuudessaan (kenties eivät yksinkertaisuudessaan, vain onko se ehkä sellaista yksinkertaisuutta, josta on sanottu, että se on pahempaa kun varkaus) ajattelevat, että he ovat löytäneet ja keksineet sen syytöksen bolshevikkeja vastaan, että nämä ovat rikkoneet vapauden ja kansavallan, niin he naurettavalla tavalla hairahtuvat. Nykyään ei ole yhtään rikkaimpien maiden rikkaimmista lehdistä, jotka käyttävät kymmeniä miljoonia levitykseen ja kymmenien miljoonien painoksina kylvävät porvarillista valetta ja imperialistista politiikkaa, —ei ole yhtäkään näistä lehdistä, joka ei toistelisi näitä perusteluja ja syytöksiä bolshevismia vastaan että Amerika, Englanti ja Sveitsi ovat kansanvaltalalle perustuvia edistyneitä valtioita mutta bolshevistinen tasavalta on ryövärien valtio, se ei tunne vapautta, bolshevikit ovat kansavallan aatteen rikkojia ja ovat jo menneet niin pitkälle että hajottivat perustavan kokouksenkin. Näitä hirvittäviä syytöksiä bolshevikkeja vastaan toistellaan koko maailmassa. Nämä syytökset johtavat meidät kiinteästi kysymykseen: mitä on valtio. Ymmärtääkseen nuo syytökset, selvitettäväkseen ne ja täysin tietoisesti niihin suhtaantuakseen ja saadakseen varman mielipiteen täytyy selvästi ymmärtää, mitä on valtio. Meillä on kaikenlaisia kapitalistisia valtioita ja kaikenlaisia ennen sotaa niiden puolustukseksi laadittuja oppeja. Kyetäkseen kysymyksen oikein ratkaisemaan pitää kriittisesti suhtautua kaikkiin näihin oppeihin ja käsityksiin.

Mainitsin jo teille apuneuvoksi Engelsin teoksen valtion alkuperästä. Siinä sanotaan nimenomaan, että jokainen valtio jossa on maan ja tuotantovälineiden yksityisomistus, jossa pääoma hallitsee, olipa se kuinka demokraattinen tahansa, on kapitalistinen valtio, on kone kapitalistien käsissä työväenluokan ja köyhimmän talonpoikaiston alistetuina pitämistä varten. Ja yleinen vaalioikeus, perustava kokous, parlamentti—ne ovat vain muoto, jonkinlainen vekseli, joka ei ollenkaan muuta asiaa oleellisesti.

Herruuden muoto, valtion muoto voi olla erilainen: pääoma ilmaisee toisella tavalla voimansa siellä, missä on toinen muoto, ja toisella tavalla siellä missä muoto on toinen, mutta oleellisesti pysyy valta pääoman käsissä; olipa sensusioikeus taikka muu, olipa tasavalta demokraattinen, ja vieläpä mitä demokraattisempi se on, sitä karkeampaa, häikäilemättömämpää tuo kapitalismin valta on. Kaikkein demokraattisimpia tasavaltoja maailmassa ovat Pohjois-Amerikan Yhdysvallat, ja missään ei pääoman valta, miljardöörin pikkuryhmän valta koko yhteiskunnan yli ilmene niin karkeana, niin julkeana lahjomisena kuin Yhdysvalloissa (niillä, jotka v. 1905 jälkeen ovat siellä olleet, on varmaankin siitä käsitys). Kun kerran pääoma on olemassa, niin se hallitsee koko yhteiskuntaa, ja mikään demokraattinen tasavalta, mikään vaalioikeus ei muuta asiaa oleellisesti.

Demokraattinen tasavalta ja yleinen vaalioikeus olivat valtavaa edistystä maaorjuuden järjestelmään verraten: proletariaatti sai mahdollisuuden liittyä yhteen, tiivistyä, muodostaa ne ehjät kurinalaiset rivit, jotka johtavat järjestelmällistä taistelua pääomaa vastaan. Mitään tuollaista ei ollut maaorja-talonpojalla, puhumattakaan enää orjista. Kuten tiedämme nousivat orjat kapinaan, panivat toimeen mellakoita,

aloittivat kansalaissotia. Mutta milloinkaan he eivät kyenneet luomaan tietoista enemmistöä, taistelua johtavia puolueita, eivät kyenneet selvästi ymmärtämään mitä päämäärää kohden ovat kulkemassa, ja historian kaikkein kumouksellisimpinakin hetkinä olivat vain pelinappuloina hallitsevien luokkien käsissä. Porvarillinen tasavalta, parlamentti, yleinen vaalioikeus—kaikki ne ovat yhteiskunnan yleismaailmallisen kehityksen kannalta katsoen valtavaa edistystä. Ihmiskunta kulki kapitalismia kohden, ja vasta kapitalismi sai, kaupunkien kulttuurin tuloksena, sorretun proletaarin luokan tuntemaan itsensä ja luomaan sen yleismaailmallisen työväenliikkeen ja ne kautta koko maailman puolueeksi järjestyneet miljoonat työläiset, ne sosialistiset puolueet, jotka tietoisesti johtavat massojen taistelua. Ilman parlamenttarismia, ilman vaaleja olisi tämä työväenluokan kehitys ollut mahdoton. Sen vuoksi sai tämä kaikki laajojen ihmismassojen silmissä niin suuren merkityksen. Sen vuoksi murros näyttää niin vaikealta.

Tuota porvarillista valhetta, että valtio on vapaa ja että sen tehtävänä on kaikkien etujen puolustaminen, eivät kannata ja puolustele ainoastaan tietoiset kieroilijat, oppineet ja papit, vaan myöskin vanhoja ennakkoluuloja vastaan rehellisesti toistelevat ihmisjoukot, jotka eivät voi ymmärtää siirtymistä vanhasta kapitalistisesta yhteiskunnasta sosialismiin. Eivät ainoastaan ihmiset, jotka ovat suorastaan riippuvaisia porvaristosta, eivät ainoastaan ne jotka ovat pääoman sorron alla taikka jotka tämä pääoma on lahjonut, ei ainoastaan se seikka, että pääoman palveluksessa on suuri määrä kaikenlaisia oppineita, taitelijoita, pappeja jne., vaan myöskin yksinkertaisesti näiden porvarillisen vapauden ennakkoluulojen vaikutus,—kaikki tämä on yltynyt bolshevismia vastaan koko maailmassa sen vuoksi, että jo perustet-

taessa neuvostotasavalta heitti pois tuon porvarillisen valheen ja voimesti lausui: te sanotte valtiotanne vapaaksi, mutta tosiasia on se, että vaikka teidän valtione olisi demokraattinenkin tasavalta, niin kauan kuin on yksityisomistusta, niin kauan se ei ole mitään muuta kuin kone kapitalistien käsissä työväen kuristamista varten, ja mitä vapaampi on valtio, sitä selvempänä tämä ilmeneksen. Esimerkkinä siitä on Sveitsi Euroopassa ja Yhdysvallat Amerikassa.

Missään ei pääoma hallitse niin häikäilemättömästi ja säälimättömästi kuin juuri näissä maissa, ja missään ei se näy niin selvänä, vaikka ne ovat demokraattisia tasavaltoja—ei misään, huolimatta kaikista puheista kaikkien kansalaisten tasa-arvosta ja työn demokratiasta. Pääoma hallitsee Sveitsissä ja Amerikassa, ja työväen kaikki yrittävät asemansa vähänkin vakavammin parantamiseksi vievät heti kansalaissotaan. Näissä maissa on vähemmän sotilaita, vakinaista sotaväkeä,—Sveitsissä on miliisi: jokaisella sveitsiläisellä on kivääri kotonaan; Amerikassa ei viime aikoihin saakka ole ollut vakinaista sotaväkeä,—ja kun lakko syntyy, niin porvaristo sen vuoksi itse aseistautuu, palkkaa palkkasotureita ja tukahuttaa lakon, eikä tämä työväenliikkeen tukahuttaminen missään käy niin säälimättömän julmasti kuin Sveitsissä ja Amerikassa, eikä pääoman vaikutus parlamentissa näy missään niin vahvana kuin juuri näissä maissa. Pääoman voima on kaikki, pörssi on kaikki, mutta parlamentti ja vaalit ovat vain marionetteja, tanssittavia nukkeja... Mutta mitä pitemmälle aika kuluu, sitä enemmän työväen silmät selkenevät ja sitä laajemmalle leviää neuvostovallan aate, eritoten sen verisen teurastuksen jälkeen,

jonka vastikään olemme kokeneet. Yhä selvemmäksi käy työväenluokalle se, että säälimättömän taistelu kapitalisteja vastaan on välttämätön.

Millaisiin muotoihin tasavalta verhoutuukaan, olipa se vaikka kaikkein demokraattisinkin tasavalta, mutta jos se on porvarillinen, jos siinä on säilynyt maan ja tehtaiden yksityisomistus ja yksityispääoma pitää palkkaorjuudessaan koko yhteiskuntaa, s. o. jos siinä ei täytetä sitä, minkä meidän puolueemme ohjelma ja neuvostovallan perustuslaki lausuvat, niin tuo valtio on kone toisten käsissä toisten sortamista varten. Ja tämän valtion otamme me sen luokan käsiin, jonka on pakko kumota pääoman valta. Me hylkäämme kaikki vanhat ennakkoluulot että valtio on yleinen tasa-arvo,—se on petosta: niin kauan kuin on olemassa riistoa, niin kauan ei voi olla tasa-arvoa. Kartanoherra ei voi olla tasa-arvoinen työläisen kanssa, nälkäinen kylläisen kanssa. Sellaisen koneen, jota on nimitetty valtioksi ja jonka edessä ihmiset taikauskaisen kunnioittavasti pysähtyvät ja uskovat vanhoja juttuja, että se on yleiskansallinen valta,—tämän koneen proletariaatti kumoo ja sanoo: tuo on porvarillista valetta. Me otimme tuon koneen pois kapitalisteilta, oti me sen itsellemme. Tällä koneella taikka juntalla me murskaamme kaiken riiston, ja sitten ei maailmaan jää riistämisen mahdollisuutta, ei jää maanomistajia eikä tehtaiden omistajia, ei tule olemaan niin että toiset ovat yltäkyläisiä mutta toiset nälkäisiä,—vasta sitten, kun näitä mahdollisuuksia ei enää jää jällelle, vasta sitten luovutamme me tämän koneen romukasaan. Silloin ei tule olemaan valtiota, ei tule olemaan riistoa. Tällainen on meidän kommunistisen puolueemme katsantokanta.

Neuvostovallan hintapolitiikka v. 1928/29

Hintapolitiikallaan pyrkii neuvostovalta kahteen päämäärään: 1) parantamaan työläisten ja talonpoikain aineellista asemaa; se saavutetaan järjestelmällisesti alentamalla yleistä hintatasoa. 2) Supistamaan „sak-sia“ teollisuuden ja maatalouden väliltä, kaupungin ja maaseudun väliltä; se saavutetaan lähentämällä teollisuustavarain ja maataloustavarain hintatasoja. Näihin päätehtäviin liittyy vielä tukku- ja vähittäiskaupan hintojen välisten „sak-sien“ supistaminen kaupan kulunkeja vähentämällä, toisin sanoen: vähittäiskaupan hintoja pyritään alentamaan enemmän kuin tukkukaupan hintoja, jotta teollisuuden ja maatalouden sisällä saataisiin kasaantumisen suuremmaksi.

Näihin päämääriin on neuvostovalta järjestelmällisesti pyrkinyt jo useamman vuoden ajan. Tuntuva tuloksia onkin jo saavutettu: hinta-

taso on viime vuosien aikana jatkuvasti alentunut (jos jätetään huomioon ottamatta maataloustavarain hintataso, eritoten tänä vuonna, ja kunnallisten palvelujen hintaindeksi, joka on aika lailla kasvanut ja samalla kohottanut Työtilastollisen toimiston yleistä hintaindeksiä), samalla kun on kasvanut sisäinen tavaravaihto ja sen yhteiskunnallistuminen niin pitkälle, että valtion ja osuuskuntien kauppa-elimet ovat päässeet määräävään asemaan markkinoilla ja alistaneet yksityiskaupan monilla aloilla. Terävän tavarantuutteen aikoina keinotteleva yksityiskauppa kuitenkin yhä vielä nousee pinnalle ja kohottaa yleisiä hintaindeksejä, vaikka hinnat osuuskau-poissa ja valtion kaupoissa alenevat tai pysyvät ennallaan. Neuvostovallan hintapolitiikan yleinen tulos nähdään seuraavasta taulukosta:

Hintaindeksit vuosittain (hinnat 1913 = 100)

	Kunkin vuoden hintojen mukaan.				% edell. v:n hintoihin		
	1925/26	1926/27	1927/28	1928/29	1926/27	1927/28	1928/29
Tilast. Keskushallituksen yleinen tukkuhintaind.	1.856	1.755	1.714	1.755	94,6	97,7	102,4
a) maatal. tavarat	1.713	1.566	1.565	1.660	91,4	99,9	106,1
b) teoll. tavarat	2.009	1.967	1.877	1.856	97,9	95,4	99,0
Rakennusindeksi	2.690	2.570	2.460	2.265	95,5	95,7	92,0
Budjetti-indeksi (Työtilast. Toimiston)	2.027	2.032	2.058	2.116	100,2	101,3	102,8
a) maatal. tavarat	2.070	2.089	2.175	2.175	100,9	104,1	100,0
b) teoll. tavarat	2.366	2.262	2.175	2.175	95,7	96,2	100,0
c) kunnall. palv.	1.212	1.444	1.547	1.670	119,1	107,1	108,0

Taulukosta näemme, että ylempänä mainittua hintapolitiikkaa olemme toteuttaneet suunnitelmallisesti ja ilman minkäänlaista horjuntaa teollisuustavaroiden suhteen ja että tällä politiikallamme olemme saavuttaneet realisia tuloksia sekä tukku- että vähittäishintojen alalla ja myöskin

rakennuskustannuksien alalla. Maataloustavarain suhteen on asianlaita hieman toisin. Kun Tilastollisen Keskushallituksen tukkuhintaindeksin mukaan maataloustavarain hinnat aina viime vuoteen saakka alenevat, vaikka tosin hitaasti, niin budjetti-indeksin mukaan ovat maa-

taloustavarain hinnat vuodesta vuoteen aina hieman kohonneet: viime vuonna kohosi myös maataloustavarain tukkuindeksi, kun kesällä kohotettiin viljan hintoja. Maataloustavarain hintojen pitäminen viime vuoden tasolla vähittäiskaupassa ei näissä oloissa ole suinkaan helppo tehtävä; kontrolliluvut sen kuitenkin edellyttävät, ja se on toteutettavissa vain tinkimättömästi supistamalla kaupan kustannuksia ja kulunkeja.

Tuloksena tällaisesta hintojen liikkunnasta maataloustavarain vähittäiskaupassa ja myöskin seurauksena kunnallisten palvelujen kallistumisesta on, teollisuustavarain hintojen yhtäjaksoisesta halpenemisestä huolimatta, Tilastollisen Työtoimiston elinkustannusindeksi viime vuosien aikana hieman (1—2%) kohonnut.

„Sakset“ teollisuustavarain hintojen ja maataloustavarain hintojen väliltä ovat viime vuosien aikana supistuneet miltei olemattomiksi, erikoisesti vähittäiskaupassa. Tukku-kaupassa ovat „sakset“ vielä vähän auki. Tältä osalta on tehtävä siis tullut ratkaistuksi, tosin aika korkealla hintatasolla.

Maataloustavarain hintojen nousu viime aikoina pidättää luonnollisesti myös teollisuustavarain hintojen alentamista, varsinkin nyt, kun useis-

ta teollisuustavaroista on tuntuva puute. Jos nyt teollisuustavarain myyntihintoja jyrkästi alennettaisiin samalla kun maataloustavarain hinnat nousevat, niin siitä olisivat tuloksina päinvastaiset „sakset“ ja teollisuustuotteiden yhä kiristyvä puute sekä hyvä maaperä yksityiskauppiaan keinottelulle. Siksi täytyy meidän tänä vuonna rajoittaa alentamaan tukkuhintoja vain 1%:lla ja pitämään vähittäishinnat viime vuoden tasolla.

Tämä ei suinkaan merkitse sitä, että nyt olemme tulleet hintojen jatkuvaan vakaannuttamisvaiheeseen. Hintataso on vielä liian korkea, yli kaksi kertaa korkeampi kuin ennen sotaa, ja se pakottaa meidät edelleenkin alentamaan sekä teollisuus- että maataloustavarain hintoja. Lähimpinä aikoina pitää hintoja alentaa pääasiassa tukkuhintojen ja vähittäiskaupan hintojen „saksia“ supistamalla. Vaikka kaupan kustannukset viime vuosina ovatkin suuresti supistuneet, on meillä kuitenkin suuria mahdollisuuksia niiden edelleen alentamiseen, vetämällä suuret kuluttajajoukot mukaan järkipäristyttämään kuljetus-, varastois- ja jakelutoimintoja. Seuraava taulukko puhuu selvää kieltä kaupan kustannuksien edelleen pienentämisen mahdollisuuksista:

Kaupan kustannukset kaikissa sektoreissa Kaupakomissariaatin tiet. muk.

	Hintalisten summa	%% tavaramassasta	%% ed. vuoteen
1925/26	4.832 milj. rpl.	34,1	—
1926/27	4.729 » »	29,8	97,9
1927/28	4.869 » »	26,7	102,9
1928/29	5.271 » »	25,8	108,2

Jos sato tulee hyvä, jos teollisuus saa kylliksi raaka-aineita ja voi tuottaa suurempia tavaramääriä markkinoille, niin voidaan kenties jo kuluvan vuoden lopulla ryhtyä alentamaan myöskin tukkuhintoja, lähinnä tietysti teollisuustavarain tukkuhin-

toja, mutta myöskin maataloustavarain tukkuhintoja, säilyttämällä „sakset“ niiden välillä mahdollisimman suppeina, mikä on myös vähittäiskaupan hintojen edelleen alentamisen ja ruplan ostovoiman kohottamisen edellytyksenä.

Hinta 50 kop.

